

Medicicus

Nr. 7-8 (913-914)
SEPTEMBRIE-OCTOMBRIE 2018

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Stimată comunitate universitară, dragii studenți și colegi,

**Ion Ababii, rector,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.,
academician al AȘM**

În agitația activităților noastre zilnice, uneori pierdem noțiunea timpului, dar, cu toate acestea, realitatea este realitate și se pare că, în grabă, am ajuns, din nou, în miezul toamnei, la începutul unui nou an de studii și la o nouă aniversare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Pentru marea familie a Universității este un plăcut prilej de bucurie să trăim profund emoțiile unui nou început, unor noi speranțe, unor noi chemări.

Anul academic 2018-2019 se anunță a fi unul cu noi proiecte, cu activități și experiențe interesante și atractive pentru noi toți - pentru studenți, pentru cadrele științifico-didactice și pentru echipa managerială. Suntem în măsură să ne asumăm provocările viitorului, să formăm profesioniști entuziaști care să promoveze Alma Mater și să servească sistemul național de sănătate. Societatea modernă este una foarte competitivă, de aceea ne dorim să contribuim la educarea unei generații de specialiști ingenioși, perseverenți și cu atitudine - elementele indispensabile ale succesului. Tindem să consolidăm tradițiile instituției noastre și să generăm altele noi, să extindem colaborarea cu partenerii locali și externi, să perseverăm pe plan internațional. Toate acestea, vor fi doar în beneficiul evoluției învățământului superior medical, precum și a medicinei în general. Oricum ar fi, noi vom întreprinde cei mai înțelepți pași pentru a asigura ascensiunea spre un viitor mai bun. Pentru Universitatea de Stat

de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este prioritar „triunghiul cunoașterii” - educația, cercetarea și inovarea și asistența medicală - astfel valorificând competența profesională, creativitatea și dinamismul fiecărei personalități.

E necesar să menționez că frumoasa imagine a instituției noastre se datorează personalului științifico-didactic, care, fiind eminenți dascăli, cu mult profesionalism și dedicare, formează medici și farmaciști competenți și educă buni patrioți ai neamului. Pentru toate acestea, Vă mulțumesc și Vă exprim înaltă grațitudine. Totodată, cu prilejul Zilei Internaționale a Profesorului, Vă adresez cordiale felicitări, urări de bine și sănătate, forțe creatoare, bunăstare și multe performanțe! Vă doresc să continuați misiunea nobile cu aceeași inspirație și dăruire, iar satisfacția personală să Vă fie pe măsura așteptărilor. Să Vă bucurați de respectul și aprecierea studenților și a discipolilor Dumneavoastră, iar eforturile să Vă fie prețuite la justa valoare.

Stimați colegi, dragii studenți,

Vă doresc ca acest an universitar să Vă fie plin de sănătate, perseverență și bunăstare, să aveți noi forțe și idei novatoare, care vor genera performanțe în toate direcțiile de activitate.

Sper ca celebrarea Zilelor Universității s-o simțiți în suflet și să fiți mândri că faceți parte din marea familie Alma Mater. Vă îndemn să fim mai buni în tot ceea ce facem și să ne unim eforturile întru prosperarea instituției.

La mulți ani, Alma Mater!

Au jurat că vor învăța și vor deveni specialiști de valoare

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova și-a deschis larg ușile pentru alți 766 de tineri, care au decis să îmbrățișeze profesiile de medic, stomatolog, farmacist, optometrist și asistent medical general cu studii superioare - meserii nobile și atât de necesare sistemului național de sănătate. În data de 30 august 2018, proaspeții medici au fost invitați, în calitate de protagoniști, la Ceremonia de bun venit, care a avut loc, într-o atmosferă solemnă, la Palatul Național „Nicolae Sulac” din capitală. Evenimentul a întrunit oficiali de stat, administrația Universității, decani, prodecani, profesori, studenți, părinți și alți oaspeți.

Tradițional, festivitatea a fost inaugurată de către Ion Ababii, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, care a subliniat că însușirea meseriei de medic este un maraton de durată, care solicită insistență, perseverență, disciplină și multă muncă, deoarece prea prețios este obiectul și subiectul acestei profesii. „Oamenii încredințează medicului tot ce au mai scump - viața și sănătatea”, a accentuat rectorul.

Academicianul Ababii a relatat și despre faptul că în Universitate se îmbunătățesc continuu procesele de instruire și de cercetare, condițiile de odihnă și de trai, iar odată cu fondarea spitalului universitar, vor fi create condiții și mai bune, inclusiv pentru asistența medicală specializată. De asemenea, o atenție sporită se acordă internaționalizării procesului de studii, iar cunoașterea limbilor străine este o condiție obligatorie pentru un viitor medic sau farmacist. Rectorul a menționat că învățământul superior medical autohton este recunoscut în majoritatea țărilor lumii și înalt apreciat de către experții Federației Mondiale pentru Educație Medicală și ai Asociației Școlilor de Medicină din Europa. În anul curent, programul de studii al Facultății de Stomatologie a fost acreditat de Consiliul Dentar din California, SUA, iar diplomele absolvenților vor fi recunoscute în statul american.

Spre final, rectorul Ion Ababii a îndemnat studenții să-și asume responsabilitatea și să fie pregătiți pentru a activa în condițiile Republicii Moldova, pentru a ameliora starea sănătății părinților, bunicilor, rudelor și altor persoane aici, acasă. „Să vă dedicați oamenilor, să fiți în serviciul sănătății lor pe tot parcursul vieții, indiferent de poziția socială, politică, apartenența rasială și confesiunea religioasă. Viața și

sănătatea, prin urmare, și viitorul țării noastre, sunt în mâinile voastre!”, a afirmat profesorul Ion Ababii.

Vizibil emoționați, medicii au rostit solemn Jurământul studentului USMF „Nicolae Testemițanu”, prin care s-au obligat să depună toate eforturile pentru a învăța și a deveni specialiști de valoare, să-și iubească și să-și respecte profesorii și colegii. Totodată, tinerii au promis că vor respecta Carta universitară și vor urma, cu demnitate, tradițiile instituției noastre.

Conferențiarul universitar Svetlana Hadjiu, dr. hab. șt. med., Departamentul Pediatrie, le-a înmănat proaspeților studenți simbolul halat alb și un stetoscop - atributele indispensabile ale viitorilor medici, afirmând că „a fi medic înseamnă să fii fascinat de corpul uman și de știința despre om, să muncești mult din primele ore de studii și lecții practice, la patul pacientului, să participi la stagii, examene, să-ți continui studiile prin rezidențiat ș.a. Medicul trebuie să întrunească calități sacre, precum pasiunea, responsabilitatea, dăruirea de sine, perseverența, puritatea, demnitatea, sacrificiul, acestea fiind reflectate în culoarea albă a halatului”.

De asemenea, tinerii au primit un bisturiu de la profesorul universitar Sergiu Ungureanu, șef al Catedrei de chirurgie nr. 4, care i-a îndemnat să păstreze cu grijă această ustensilă medicală, care semnifică puritatea actului medical, dar care poate provoca și leziuni. De aceea, profesorul le-a dorit ca, în mâini-

le lor, acest simbol să aducă doar vindecare.

Svetlana Cebotari, ministrul sănătății, muncii și protecției sociale, a declarat că anii de studenție nu sunt deloc ușori, dar memorabili. Medicina este, de fapt, un drum cu sens unic și nu te definește doar ca specialist, ci și ca om. „Pasiunea voastră de a fi medic înseamnă mai mult decât dedicație. Voi sunteți viitorul și de profesionalismul Dumneavoastră depinde încrederea și siguranța cetățenilor țării noastre. Vă chem să pășiți cu putere și alinare la straja sănătății și să depuneți suflet și lumină în tot ceea ce faceți”, a menționat oficialul.

Cu un mesaj de salut a venit și Gheorghe Buruiană, președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, care i-a informat pe medicii despre facilitățile oferite de Universitate și i-a asigurat că organizația pe care o reprezintă îi va sprijini pe tot parcursul anilor de studii și îi va promova reieșind din performanțele obținute.

Tradițional, după ceremonia de bun venit, un grup de studenți a depus flori la monumentul lui Ștefan cel Mare din centrul capitalei și la bustul lui Nicolae Testemițanu din curtea Blocului didactic central al Universității.

Menționăm că în acest an, la USMF „Nicolae Testemițanu” au fost înmatriculați 766 de studenți, dintre care 462 - la specialitatea Medicină, 150 - la Stomatologie, 78 - la Farmacie, 12 - la Medicină preventivă, 18 - la Optometrie și 16 tineri au ales noua specialitate lansată în anul curent - Asistență medicală generală.

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Certificate de recunoaștere oferite de autoritățile din California

p. 2

Instruire

Programele de studii - acreditate de ANACEC

p. 3

Cercetare

USMF „Nicolae Testemițanu” - o prezență impunătoare la „Moldmedizin & Molddent”

p. 5

Triplu eveniment în domeniul anesteziologiei și terapiei intensive

p. 6

Cooperare internațională Vizită la Universitatea de Medicină Chineză din Gansu

p. 8

Relații publice

Interviu cu Mariana Cernițanu, șefa Centrului de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră

p. 9

Lauri merituozii

Medici rezidenți în chirurgie estetică nominalizați la Gala Zetta

p. 10

Studenții în acțiune

Record la acțiunea „Donează sânge. Fii erou!”

p. 11

Univers sportiv

Premieră - Cupa Campusului la volei între studenți

p. 12

Alma Mater – clasată pe locul trei la nivel național, potrivit Webometrics

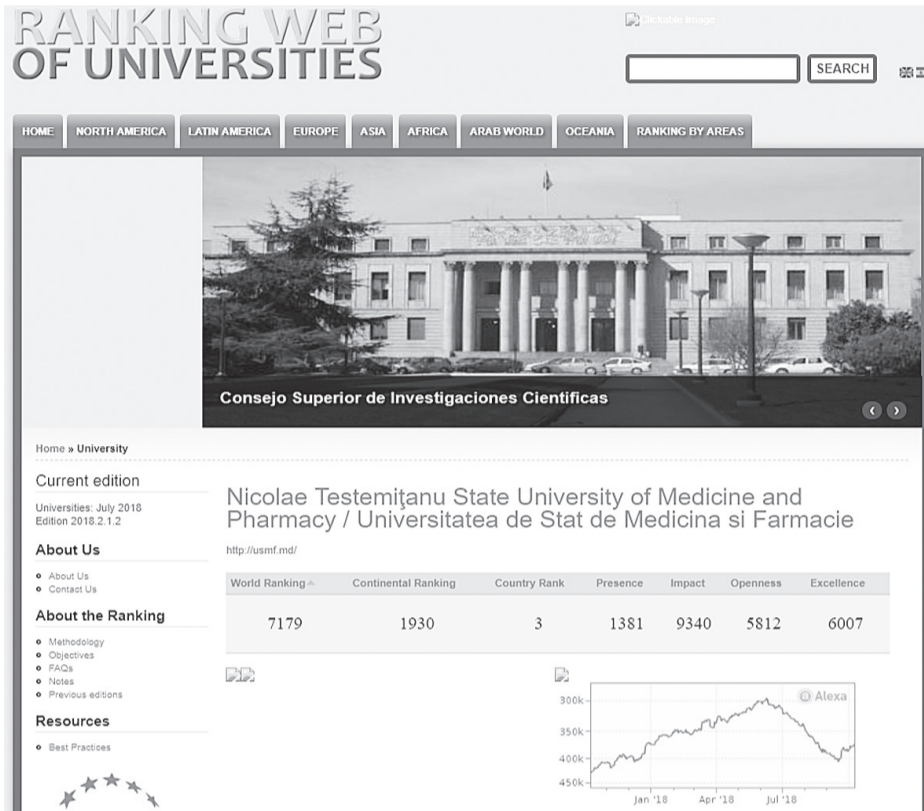
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” deține locul trei în topul celor mai bine cotate instituții de învățământ superior din Republica Moldova. Potrivit raportului publicat de Ranking Web of Universities (Webometrics), universitatea noastră a reușit să urce trei poziții, comparativ cu clasamentul din ianuarie 2018, fiind devansată doar de Universitatea de Stat din Moldova și de Universitatea Tehnică a Moldovei.

La nivel global, în ultimele șase luni, USMF „Nicolae Testemițanu” a reușit să depășească 3680 de instituții de învățământ superior prezente on-line. Actualmente, Universitatea

înregistrând nivelul 5811, în creștere de aproape două ori.

În stabilirea topului s-a ținut cont de conținutul și calitatea informației postată pe site, numărul de link-uri la articole și de citări pe Google Academic, prezența arhivelor electronice și a repozitoriilor instituționale, precum și accesibilitatea în mediul virtual al instituției la nivel internațional.

Clasamentul Ranking Web of Universities analizează peste 24 de mii de universități din întreaga lume, inclusiv 26 din Republica Moldova, după o serie de indicatori – vizibilitate, prezență on-line, impact și

se află pe locul 7171, față de poziția 10851, pe care a deținut-o anterior. Cea mai înaltă performanță s-a înregistrat la capitolul *De-schidere*, cu referință la numărul total de documente publicate pe site-uri specializate,

excelență. Acesta se realizează din anul 2004 și are drept scop de a demonstra vizibilitatea instituțiilor academice și a celor de cercetare în rețeaua internet și de a promova accesul deschis la publicațiile științifice.

Certificate de recunoaștere oferite de către autoritățile din California

Senatul Statului California, SUA, și primăria orașului Los Angeles au oferit Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova certificate de recunoaștere cu prilejul acreditării complete a Facultății de Stomatologie de către Consiliul Dentar din California (CDC).

Certificatele au fost înmânate rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” de către Josef

viziuni, în special cele de profil stomatologic, precum și bazele clinice ale Universității, s-au familiarizat cu toate activitățile desfășurate și au analizat, în detalii, programele și condițiile de instruire oferite de Facultatea de Stomatologie. În procesul de evaluare, un accent deosebit a fost pus pe aplicabilitatea studiilor stomatologice, pe dezvoltarea manoperelor practice și pe interacțiunea student-profesor. Experții americani au avut întruniri separate cu studenții, rezidenții și personalul academic

Mamaliger, președintele companiei de recrutare a studenților „University of Moldova” din California, aflat într-o vizită de documentare la instituția noastră, în data de 27 septembrie 2018.

La rândul său, rectorul Ion Ababii a mulțumit autorităților americane pentru gestul nobil și a exprimat gratitudine pentru încredere și susținere în procesul de certificare a Facultății de Stomatologie a universității noastre.

Reamintim că, în data de 16 mai 2018, Consiliul Dentar din California a votat pentru certificarea completă a Facultății de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. În scopul evaluării, membrii acestui consiliu specializat au vizitat mai multe subdi-

din cadrul facultății, pentru a afla viziunea acestora privind dezvoltarea instituției.

În urma unei anchete riguroase, reprezentanții CDC au întocmit un raport pe care l-au înaintat Consiliului de Stat de Educație din California pentru aprobare. Doar după examinarea Raportului de evaluare, Consiliul a putut da unul din cele trei răspunsuri: aprobat, aprobat parțial cu recomandări sau neaprobat. În cazul dat, Facultatea de Stomatologie a primit aprobare pentru certificare completă.

Reieșind din acest calificativ, studiile efectuate la Facultatea de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu” vor fi recunoscute automat și în statul american, fără a fi supuse unor probe suplimentare de echivalare.

Promoția 2018 de masteri în Sănătate publică

Absolvenți ai Școlii de Management în Sănătate Publică (SMSP) din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, promoția 2018, și-au primit diplomele de masteri în Sănătate publică, în data de 21 septembrie curent.

Potrivit directorului Școlii de Management în Sănătate Publică Oleg Lozan, prorector pentru implementarea tehnologiilor informaționale și dezvoltare strategică, acest eveniment are o conotație deosebită atât pentru societate și sistemul sănătății publice, cât și pentru protagoniști. „Promoția a XII-a de masteri în Sănătate publică este una specială prin capacitatea sa extraordinară de mobilizare, or saltul calitativ, prin care au ajuns la rezultate foarte frumoase la susținerea tezelor în cadrul maratonului științific de trei zile, este unul relevant. Sunteți o adevărată forță de

transformare în bine, forță atât de necesară în timpuri complicate, în timpurile când se pierd multe dintre rețetele morale și umane în societate, când există dificultatea distingerii între fals și adevăr, între valori adevărate și valori induse. De aceea, este o datorie a fiecăruia – a celor

mental sistemului sănătății publice și care sunt funcțiile acestuia, cum putem opera cu date pentru a lua o decizie cât mai adecvată, mai aproape de necesitățile beneficiarului”.

Cu un mesaj de felicitare din partea administrației Universității a venit profesorul universitar Gheorghe Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică, care și-a exprimat sentimentul de mândrie pentru ambiția și setea de cunoaștere, indiferent de vârstă și de ocupație, de funcție și de gradul științific, „ați găsit timp și perseverență să faceți o școală ce corespunde rigorilor timpului atât prin curriculum, cât și prin cerințele față de absolvenți”.

Din numele promoției 2018 a masterilor a vorbit Aureliu Bătrînac, care a exprimat gratitudine pentru oportunitatea de a-și face studiile în domeniul managementului sănătății publice, ceea ce a constituit „o experiență unică, bazată pe un nou format de cercetare”, precum și recunoștință cadrelor didactice, care și-au făcut meseria cu profesionalism și dedicație.

Menționăm că, până în prezent, Școala de Management în Sănătate Publică a format peste 300 de masteri, care activează în sistemul public de sănătate, în sectorul privat, precum și în organisme internaționale și organizații neguvernamentale.

În perioada 24 septembrie-3 octombrie 2018, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a desfășurat admiterea la studii postuniversitare prin rezidențiat. Planul de admitere a inclus 534 de locuri, dintre acestea - 453 cu finanțare bugetară, iar 81 au fost propuse pe bază de contract.

În acest an, oferta educațională a cuprins 57 de specialități, cu zece mai mult comparativ cu anul trecut. Cele mai atractive specialități s-au dovedit a fi Radiologie și imagistică medicală, Protetică dentară, Pediatrie, Obstetrică și ginecologie, Neurologie, Neonatologie, Chirurgie generală, Chirurgie pediatrică, Chirurgie plastică, estetică și microchirurgie reconstructivă ș.a., la care au fost acoperite toate locurile de studii, din primul tur de admitere.

Rezultatele admiterii în rezidențiat

medicale din orașul Bălți, la fel, a fost puțin solicitată de către tineri, dintre 14 locuri oferite fiind acoperite doar două.

De asemenea, Medicina de urgență este o specialitate mai puțin captivantă, aici fiind admiși doar jumătate din numărul necesar de specialiști. Și la specialitățile Ondodonție și Parodontologie au rămas

locuri oferite, în ambele cazuri. Din considerentul că, din anul 2015, absolvenții facultăților de Stomatologie și Farmacie se pot angaja în câmpul muncii fără a avea studii în rezidențiat - pentru aceste domenii au fost oferite locuri doar la specialități specifice: chirurgie dento-alveolară, endodonție, ortodonție, pa-

rodontologie, protetică dentară; farmacie analitică, farmacie clinică comunitară și de spital, tehnologie farmaceutică.

Pentru anul 2018-2019, la studii prin rezidențiat au fost înmatriculate 343 de persoane, dintre care 291 la studii cu finanțare bugetară și 52 - prin contract.

Cursuri de metodologie a cercetării clinice

Șaptesprezece cadre științifico-didactice și științifice din cadrul mai multor catedre ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la un curs de instruire privind metodologia cercetării clinice. Acțiunea a fost organizată de instituția noastră în colaborare cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, România, în perioada 25-29 iunie 2018.

Cursul a fost ținut de Doina Azoicăi, profesor universitar la UMF „Grigore T. Popa” din Iași, *visiting professor* al USMF „Nicolae Testemițanu”, care a prezentat primul modul, dintre cele patru, ale unui seminar complex de epidemiologie clinică. Ulterior, Rețeaua de

din motiv că cercetarea ca activitate, alături de educație, la moment este una dintre obiectivele de bază”, a menționat Elena Raevschi, șefa Catedrei de medicină socială și management sanitar Nicolae Testemițanu.

Cel de-al doilea modul al cursului de instruire privind metodologia cercetării clinice a fost prezentat în perioada 24-28 septembrie curent. De această dată instruirea a fost efectuată de Cristian Băicuș, profesor universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie din București, România, care s-a referit preponderent la aspectele practice ale ei.

„Având un studiu bine realizat, grație acestei colaborări, ai șanse mai mari să-l publici într-o revistă de circulație internațională,

Epidemiologie Clinică Internațională Francofonă (RECIF) va avea temei pentru acreditarea Unității de epidemiologie din Chișinău.

„M-a bucurat interesul domnului rector Ion Ababii pentru acest proiect, la care participă și USMF „Nicolae Testemițanu”, iar buna organizare a acțiunii a permis participarea foarte deschisă a cursanților”, a menționat profesorul român.

Larisa Spinei, șefa Catedrei de management și psihologie, responsabilă de Unitatea de Epidemiologie Clinică (UEC) la USMF „Nicolae Testemițanu”, a remarcat că participanții la curs sunt pregătiți în calitate de formatori, iar ulterior aceștia vor instrui alte persoane din instituția noastră. Un alt moment important constă în faptul că UEC din Chișinău va putea fi acreditată de RECIF.

„Este o oportunitate extraordinară pentru participanți, în primul rând, că instruirea vin din partea unei rețele europene, respectiv, predarea este la un nivel înalt și de calitate, iar faptul că suntem persoane de la diverse catedre ne ajută să abordăm fiecare problemă din punctul de vedere al diferitor specialiști. Pentru Universitate este un aport foarte mare,

care să te faci remarcat în lumea științifică medicală”, a afirmat profesorul Băicuș. Potrivit lui, aceste module de formare sunt incluse în Rețeaua de Epidemiologie Clinică Internațională Francofonă, din care fac parte mai multe unități, patru fiind din România, Marea Britanie, Elveția, Danemarca, regiunea francofonă din Africa. „Ideea constă în faptul de a forma o rețea unică, pentru ca să putem colabora, între noi, pe viitor”, a conchis profesorul român.

Modulul trei al cursului de instruire se va desfășura în perioada 19-23 noiembrie 2018, cu suportul RECIF, iar formator va fi profesorul Vladimir Bacărea, șef al Discipliniei metodologie cercetării, Universitatea de Medicină și Farmacie, Științe și tehnologie din Târgu Mureș, România.

Crearea Unității de Epidemiologie Clinică prezintă un element important de colaborare cu toate UEC, în special din România, și va oferi sprijin universității noastre în vederea formării în domeniul metodologiei cercetării a studenților, doctoranzilor și a rezidenților, cât și consultanță pentru structurarea protocoalelor de studiu în cercetările multidisciplinare.

Instruire privind metoda de predare bazată pe descrierea cazurilor

Un grup de cadre științifico-didactice din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au beneficiat de un curs de instruire privind metoda de predare bazată pe descrierea cazurilor.

Cursul „Instruirea modernă și îmbunătățirea predării” a fost ținut de patru formatori din cadrul instituției noastre, instruiți, anterior, la Leipzig, Germania, și susținuți de profesori de la Universitatea de Medicină din Leipzig, Germania: Christoph Baerwald, Michael Fuchs, Patrick Stumpp, Clinica de Radiologie Diagnostică și Intervențională și Joahimm Tiery, Institutul de Medicină de Laborator. Delegația a fost însoțită de profesorul Vasile Dumbravă, vicepreședinte Moldova-Institute Leipzig.

În cadrul acestui curs, profesorii germani și-au împărtășit din experiența lor în domeniul pedagogiei, unul dintre aspecte referindu-se la evaluarea studenților prin oferirea de *feedback*. „În procesul de instruire mai avem unele lacune la acest capitol, pentru că la noi,

la Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”, participant la curs, a menționat că: „Această activitate îmi va ajuta să excelez în calitatea mea de pedagog, deoarece am fost instruiți în domeniul predării. Sper să însușesc acele metode moderne - noi și pentru mine, pentru a le implementa în procesul de predare pentru studenți, pentru a ne dezvolta și a instrui viitorii medici, pentru a fi mai buni. La universitatea noastră avem studenți care prezintă mai multe grupuri etnice, iar acest curs ne-a familiarizat cu diverse concepte de predare, tehnici și metode de vorbire, atitudini pentru fiecare în parte sau măcar pentru fiecare grup la prezentarea unei lecții”.

Delegația germană a avut o întâlnire oficială și cu rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii, la care au discutat aspecte ale parteneriatului dintre instituții, ce durează deja de 18 ani. Academicianul a salutat prezența profesorilor germani, accentuând importanța

de regulă, se notează, se laudă sau se critică răspunsul studentului. Aplicarea metodei de *feedback* este foarte importantă, deoarece se face o evaluare obiectivă prin care studentului îi este argumentată partea bună a răspunsului sau a lucrării și cea care trebuie dezvoltată, eventual. Din experiența mea de lucru cu studenții străini, am observat că anume această metodă este salutată, ei reușind să însușească mai rapid prin intermediul analizării greșelilor”, a remarcat Ludmila Sidorenco, unul dintre formatorii cursului, asistent universitar la Catedra de biologie moleculară și genetică umană a USMF Nicolae Testemițanu.

Gabriela Motelica, asistent universitar

activităților și proiectelor desfășurate în comun în vederea dezvoltării învățământului superior medical în țara noastră.

La rândul său, profesorul Christoph Baerwald și-a exprimat satisfacția pentru interesul și entuziasmul participanților de a afla cât mai multe lucruri noi în orice domeniu, inclusiv ce ține de predarea lecțiilor de succes.

Activitatea de instruire s-a desfășurat în perioada 26-28 septembrie, în cadrul proiectului *Metoda de predare bazată pe descrierea cazurilor*. În final, ambele părți s-au arătat interesate de continuarea proiectelor și consolidarea parteneriatului bilateral.

Biotehnologia între limitele tehnologice și cele etice

În data de opt octombrie curent, un grup de studenți din anul I de studii la Facultatea de Medicină nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la o lecție publică în bioetică, unde s-a abordat subiectul privind biotehnologia între limitele tehnologice și cele etice. Lecția a fost ținută de Livius Persy, doctor în chimie, consultant în rezonanță magnetică la o clinică privată din statul Carolina de Nord, SUA, iar în prezent studiază filosofia și teologia.

Potrivit profesorului american, această lecție a fost tocmai indicată pentru medicii din anul I, care sunt abia la început de cale și, evident, încă nu s-au confruntat cu multe probleme.

Prezentarea a fost despre *ce întrebare se adresează prima prin prisma etică*. „Dacă avem capacitate științifică și tehnologică să facem ceva, oare trebuie să facem acel lucru? De exemplu, pentru clonarea reproductivă avem capacitatea tehnologică, dar oare ar trebui să o facem? Aceste lucruri necesită o pregătire prealabilă, analizând implicațiile, ce nu sunt doar de ordin material sau tehnologic, dar și de ordin moral”, a menționat profesorul Persy.

Provocarea lansată studenților a fost

ca aceștia să examineze critic ideile, inclusiv cele prezentate, și să-și dezvolte capacitățile de a lua decizii sănătoase prin prisma unei concepții etice bine conturate.

Vitalie Ojovanu, șef catedră Filosofie și bioetică a USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că prezentarea profesorului american a captivat studenții și cadrele didactice, abordând o problemă științifică

prin prisma valorilor culturale și religioase. Mediciștii au rămas impresionați de prezentarea exhaustivă și sugestiile profesorului american despre felul cum trebuie analizate lucrurile.

Programele de studii - acreditate de ANACEC

În vara anului curent, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a obținut autorizarea de funcționare provizorie a programului de studii la specialitatea Optometrie, confirmat prin Hotărârea nr. 692 din 11.07.2018 a Guvernului Republicii Moldova. La baza acestei hotărâri a stat decizia Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), care a efectuat evaluarea externă a acestui program de studii la universitatea noastră.

De asemenea, în aceeași perioadă, ANACEC, prin Decizia nr. 10 din 11.06.2018, a autorizat provizoriu și programul de studii *Asistență medicală generală*.

O altă realizare importantă, pe parcursul anului 2018, a fost autoevaluarea programelor de studii *Medicină, Stomatologie și Farmacie* în vederea acreditării acestora. Astfel, au fost elaborate rapoartele de autoevaluare în conformitate cu cerințele *Ghidului de evaluare externă* al ANACEC, care au fost examinate ulterior de trei comisii ale acestei instituții. Ca urma-

re, în baza rapoartelor elaborate de comisii, Consiliul de conducere al ANACEC a propus Guvernului Republicii Moldova acreditarea pentru o perioadă de 5 ani a celor 3 programe de studii superioare integrate (ciclul I + II) la:

Stomatologie, Medicină și Farmacie prin deciziile nr. 10, nr. 11 și nr. 12 din 25.07.2018. Deciziile ANACEC urmează să fie aprobate printr-o hotărâre de guvern. În anul universitar 2017-2018, programul de studii *Stomatologie* a fost acreditat și la nivel internațional de către Consiliul Dentar din California, SUA.

Potrivit Silviei Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Ma-

nagement Academic din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, această acreditare este obligatorie și trebuie realizată periodic de orice instituție de învățământ superior. „Avantajele acreditării confirmă nivelul de calitate al

programelor de studii raportat la standardele naționale de referință și la bunele practici naționale și internaționale, și oferă Universității suport pentru alinierea la valorile spațiului european al învățământului superior”, a precizat Silvia Stratulat.

Ultima acreditare a programelor de studii ale USMF „Nicolae Testemițanu” a avut loc în anul 2007.

Al VI-lea Congres Național de Obstetrică și Ginecologie

„Femeia este forța motrice a unei societăți, de aceea orice eveniment consacrat femeii este și o ofrandă adusă pentru sacrificiul ei pe parcursul întregii sale vieți”. Afirmatia aparține profesorului universitar Valentin Friptu, președintele celui de-al VI-lea Congres Național de Obstetrică și Ginecologie cu participare internațională, desfășurat în perioada 13-15 septembrie, în cadrul Zilelor Sănătății, la Chișinău.

Potrivit medicului obstetrician-ginecolog, „orice deces al unei femei este o tragedie socială”, din acest motiv, la întrunire au fost abordate aspecte ale unor astfel de cazuri, în favoarea diminuării mortalității materne și pentru nașterea copiilor vii și sănătoși. „Nu contează cine sun-

tem noi, dar contează ceea ce facem, astfel ca cei din jur să fie fericiți și sănătoși”, a accentuat președintele Congresului.

Petru Știrbate, membru al Comisiei parlamentare Protecție socială, sănătate și familie, prezent la forum, a menționat că acest Congres a oferit o platformă de prezentare a reușitelor cotidiene ale medicilor obstetricieni-ginecologi, precum și de analizare a anumitor procedee, tehnici și modalități de activitate

implementarea noilor tehnologii și a reformelor în sistemul de sănătate au contribuit la îmbunătățirea indicatorilor principali în domeniul sănătății mamei și copilului. Schimbări pozitive au fost înregistrate și în domeniul îngrijirii nou-născuților,

tem noi, dar contează ceea ce facem, astfel ca cei din jur să fie fericiți și sănătoși”, a accentuat președintele Congresului. Petru Știrbate, membru al Comisiei parlamentare Protecție socială, sănătate și familie, prezent la forum, a menționat că acest Congres a oferit o platformă de prezentare a reușitelor cotidiene ale medicilor obstetricieni-ginecologi, precum și de analizare a anumitor procedee, tehnici și modalități de activitate

Academicianul Gheorghe Paladi, medic obstetrician-ginecolog, a remarcat că progresul științific în domeniul științelor medicale, în special în obstetrică și ginecologie, perinatologie,

implementarea noilor tehnologii și a reformelor în sistemul de sănătate au contribuit la îmbunătățirea indicatorilor principali în domeniul sănătății mamei și copilului. Schimbări pozitive au fost înregistrate și în domeniul îngrijirii nou-născuților,

îndeosebi a celor prematuri. Totuși, mai sunt multe curențe și probleme nesoluționate ce vizează gestozele tardive, rata înaltă a operațiilor cezariene, nașterile cu uter cicatricizat ș.a.

Pe parcursul celor trei zile de congres, participanții au abordat subiecte precum: sarcina compromisă, stările de urgență în obstetrică, tehnicile operatorii în obstetrică, trombolia, actualități în ginecologie, reproducerea umană, colposcopia și patologia

precanceroasă a tractului genital inferior, ecografia în sarcină, calitatea în asistența maternă și perinatală, analgezia în naștere.

Prezența impunătoare a specialiștilor renumiți din 25 de țări, precum și cei peste 400 de participanți din țară, este o dova-

dă că această întrunire profesională a trezit interesul medicilor obstetricieni-ginecologi.

Congresul Național cu participare internațională a fost organizat de Catedra de obstetrică, ginecologie și reproducere umană și Catedra de obstetrică și ginecologie ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în parteneriat cu Asociația Medicilor Obstetricieni-Ginecologi din Republica Moldova.

Medicina estetică în Republica Moldova

„Aspecte medicale, juridice și de management al serviciilor de medicină estetică în Republica Moldova” a constituit genericul unei conferințe științifice, organizate de Catedra de dermatovenerologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Societatea de Dermatologie din RM.

Evenimentul a avut loc în data de 28 iunie și a întrunit medici specialiști, studenți și rezidenți.

Mircea Bețiu, șeful Catedrei de dermatovenerologie și președintele Societății de Dermatologie din țară, a vorbit despre conduita complexă a barierei cutanate în dermatita atopi-

vast, rentabil și atractiv atât pentru dermatologi, cât și pentru alți medici specialiști. Însă, uneori, pot fi întâlniți și așa-zisi cosmetologi, care nu au studii superioare sau studii postuniversitare medicale în domeniul medicinei estetice.

Despre aspectele medicale, juridice și de management al serviciilor de medicină estetică din Republica Moldova a vorbit conferențiarul universitar Boris Nedelciuc, menționând că „în ultimii ani se observă un interes sporit pentru medicina estetică și chiar dacă la un moment dat au existat controverse privitor la estetică, legitimitatea unei abordări estetice în medicină

că și despre abordarea terapeutică a expresiilor cutanate de hiperandrogenie. „Soluții de tratament patogenetic în astfel de situații sunt restabilirea funcției de barieră cutanată, precum și calmarea pruritului”, a subliniat președintele organizației profesionale.

Specialiștii afirmă că medicina estetică este un domeniu interdisciplinar

nu mai este pusă la îndoială”. Totodată, specialistul a precizat că fortificarea capacităților de management va fi un imbold pentru sporirea calității actului medical în cele două domenii-cheie: medicina estetică mini-invazivă (dermatologie estetică sau dermatocosmetologie) și medicina estetică invazivă (chirurgie estetică).

Farmacologia clinică a medicamentelor în afecțiunile sistemului endocrin

Farmacoterapia, utilizarea rațională a medicamentelor și importanța acestora sunt unele dintre aspectele abordate de către farmacologii și endocrinologii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în cadrul conferinței științifico-practice „Farmacologia clinică a medicamentelor utilizate în afecțiunile sistemului endocrin și dereglărilor metabolice”.

La deschidere, profesorul Victor Ghicavii, șeful Catedrei de farmacologie și farmacologie clinică, a menționat că scopul acestor întruniri este de a familiariza societatea cu reformele actuale în domeniul medicamentului și în sistemul de sănătate, inclusiv farmacoterapia rațională și inofensivă. „Printre medicamentele moderne, un loc important îl deține și substanțele participante în procesul metabolizării, contribuind la normalizarea stărilor patologice”, a accentuat profesorul Ghicavii.

Lorina Vudu, șefa Catedrei de endocrinolo-

gie a USMF „Nicolae Testemițanu”, prezentă la eveniment, a afirmat că astfel de conferințe sunt binevenite atât pentru studenți, cât și pentru me-

de substituție în insuficiența suprarenală; glanda tiroidă și varietățile de modificare a funcției hormonale ș.a.

La eveniment au participat cadre didactice,

dici. „Cu regret, diabetul zaharat este o boală cu o incidență în continuă creștere în întreaga lume, iar tratamentul acestei maladii trebuie să fie personalizat”, a specificat Lorina Vudu.

Printre subiectele abordate în cadrul conferinței au fost: *medicamentele în tratamentele diabetului zaharat și a complicațiilor acestuia; particularitățile terapiei glucocorticoide, tratamentul*

studenți, medici-rezidenți și studenți-doctoranzi, care au venit să-și îmbogățească cunoștințele și să afle noutățile din domeniu.

Conferința științifico-practică a avut loc în cadrul Zilelor Sănătății, desfășurate la Expoziția internațională specializată în echipamente medicale, preparate farmaceutice și stomatologice „Moldmedizin & Molddent”, ediția a XXIV-a.

USMF „Nicolae Testemițanu” – o prezență impunătoare la „Moldmedizin & Molddent”

Metode avansate de diagnostic și de tratament al diverselor patologii, elaborate de către cercetătorii științifici ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, au fost prezentate la Expoziția internațională specializată de echipamente medicale, preparate farmaceutice și stomatologice „Moldmedizin & Molddent”, ediția a XXIV-a.

Printre invențiile expuse de către laboratoare și catedre s-au numărat: tehnica de recelularizare in vitro a ficatului, metoda de obținere a spongiei de colagen, grefa pen-

Ion Zgîrcu, președintele Asociației Farmaciștilor din Republica Moldova, a propus crearea unor grupuri de lucru din care vor face parte absolvenții Facultății de Farmacie, promoțiile anilor 2016 și 2017, în vederea inițierii unor proiecte sociale cu susținere internațională, precum: controlul abuzului de medicamente în rândul populației, educarea adolescenților privind cultura medicamentelor, educarea persoanelor din categoria social-vulnerabilă și a vârstnicilor, care iau medicamente ca urmare

tru restabilirea defectului osteocondral, metoda de tratament a ulcerelor trofice, metoda de prevenire a reflexelor patologice în timpul manipulărilor operatorii ș.a. În acest sens, pe parcursul anilor 2017-2018, cercetătorii USMF „Nicolae Testemițanu” au deus 24 de cereri de brevet de invenție, dintre care 17 au obținut aviz pozitiv. În aceeași perioadă, au fost eliberate alte 29 de brevete.

La expoziție, Biblioteca Științifică Medicală a prezentat cărțile publicate de cadrele științifico-didactice ale USMF „Nicolae Testemițanu” în perioada 2017-2018, iar Școala de Management în Sănătate Publică a expus cărți și prezentări video în acest domeniu. La fel, doritorii au avut posibilitatea de a-și testa, instantaneu, auzul și de a efectua endoscopia nazală, procedurile fiind realizate de către reprezentanții Catedrei de otorinolaringologie.

Totodată, în prima zi a expoziției, farmaciștii din țară s-au întrunit în cadrul unei conferințe științifico-practice, organizate de Facultatea de Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Asociația Farmaciștilor din Republica Moldova.

Potrivit afirmațiilor conferențiarului universitar Nicolae Ciobanu, decan al Facultății de Farmacie, conferința s-a axat pe mai multe direcții, cum ar fi asigurarea calității serviciilor farmaceutice prin prisma regulilor de bună practică de farmacie și evoluția accesului la medicamente compensate. De asemenea, au fost evidențiate o serie de proiecte bilaterale de cercetare, inclusiv cel implementat de Catedra de tehnologie a medicamentelor în comun cu Facultatea de Farmacie a Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, România, cu genericul „Nanotransportori vectorizați – în diagnosticarea și tratamentul cancerului cutanat”.

Valentina Buliga, președintele Comisiei parlamentare Protecție socială, sănătate și familie, asistent universitar la Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin”, a specificat că, în prezent, sistemul farmaceutic din țară se confruntă cu o multitudine de probleme, generate de încălcarea normativelor demografice și geografice, privind amplasarea farmaciilor comunitare, apariția farmaciilor on-line, importul ilegal de medicamente absente pe piața farmaceutică, inclusiv a celor contrafăcute. În acest context, deputatul a prezentat conceptul unui nou subsistem al sistemului farmaceutic – sistemul securității farmaceutice, ce urmează să fie aprobat de legislativ.

a publicității televizate, nerespectând sfatul medicului.

„Moldmedizin & Molddent” este cel mai important forum în domeniul sănătății în Republica Moldova, care stimulează dezvoltarea pieței interne de bunuri și servicii medicale. La expoziție au participat cca 80 de companii din 10 țări: Republica Moldova, România, Ucraina, Belarus, Rusia, Ungaria, Cehia, Italia, SUA și China.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Zilelor Sănătății, cu suportul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova și al asociațiilor profesionale medicale din țară.

Sănătatea mintală – prioritară pentru om

Disfuncțiile mintale reprezintă 12 la sută din numărul total al maladiilor, fiind prezente mai mult în rândul tinerilor. În Republica Moldova, aproximativ 93 de mii de persoane suferă de tulburări mintale, iar la evidență psihiatrică se află peste 60 de mii de bolnavi.

„Nu avem un număr mare și putem spune că situația este bună, dar, totuși, există mai multe curențe în sistem”, a declarat președintele Societății Psihiatrilor, Narcologilor, Psihoterapeuților și Psihologilor Clinicieni din Republica Moldova Jana Chihai, conferențiar universitar la Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în cadrul primului Congres internațional „Sănătatea mintală – o prioritate, prezență și necesitate a societății contemporane”. Evenimentul s-a desfășurat în perioada 27-29 iunie curent, la Chișinău.

Potrivit Janei Chihai, o problemă majoră cu care se confruntă sistemul ține de insuficiența resurselor umane. Dacă anterior 25 de medici psihiatri ofereau servicii medicale pentru 100 de mii de cetățeni, în prezent

deservite peste 2,6 milioane de persoane, ceea ce constituie 74,9% din toată populația țării. „La ora actuală, sistemul de sănătate mintală, la nivel național, se află într-o perioadă de reformare și ajustare a modelelor de lucru. Prin susținerea partenerilor de dezvoltare, schimbările de sistem se implementează pentru oferirea asistenței multidisciplinare, cu respectarea drepturilor persoanelor cu probleme de sănătate mintală”, a precizat președintele societății profesionale.

Pe parcursul celor trei zile, participanții la congres au discutat subiecte precum: psihofarmacologia, psihiatria adultului și copilului, psihiatrie biologică, servicii comunitare, adicologie, psihoterapie în cadrul unor conferințe, ateliere și sesiuni plenare, concentrându-se pe dezvoltarea colaborării în domeniul managementului, cercetarea, tratamentul și educația în domeniul sănătății mintale, în avantajul beneficiarilor și al serviciului medical, și pentru populație, în general.

La forum au participat psihiatri, psihoterapeuți, cercetători, narcologi, psihologi clinicieni, manageri și autorități com-

doar doi specialiști deservesc același număr de persoane. În șase raioane lipsesc medicii psihiatri, iar din această cauză scade nivelul calității serviciilor acordate în acest domeniu și la nivel regional. Totodată, în cele 36 de centre de sănătate mintală existente sunt

petente în elaborarea politicilor din Olanda, Elveția, Franța, România și India. Evenimentul a fost organizat cu susținerea proiectului moldo-elvețian „MENSANA – suport pentru reformarea serviciilor de sănătate mintală în Moldova”.

Omagiu profesorului universitar Zinaida Anestiadi

Medici endocrinologi din Republica Moldova s-au reunit, în data de 8 septembrie, în cadrul unei conferințe științifice cu genericul „DEOSEBIT”, semnificația fiind: Demnitate, Entuziasm, Optimism, Sacrificiu, Erudiție, Binefacere, Inteligență, Talent. Conferința a fost dedicată memoriei profesorului universitar Zinaida Anestiadi, fondatorul Catedrei de endocrinologie și al serviciului specializat în Republica Moldova, care, în această toamnă, ar fi împlinit 80 de ani de la naștere.

Prezență la eveniment, ministrul sănătății, muncii și protecției sociale Svetlana Cebotari a menționat că Zinaida Anestiadi „a dat dimensiune” specialității de endocrinologie în țara noastră și s-a dedicat activității didactice timp de 40 de ani, perioadă în care a reușit să creeze o școală internațională în acest domeniu. „A fost nu doar un pedagog consacrat, dar și o confidentă a studenților și a colegilor săi, consacrându-se cu toată ființa sa profesiei, mediului academic și familiei”, a remarcat oficialul.

Conform declarațiilor profesorului Gheorghe Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică la USMF „Nicolae Testemițanu”, sub egida profesorului Zinaida Anestiadi și a succesului său Lorina Vudu, echipa Catedrei de endocrinologie a format valoroase tradiții în instruire și cercetare, a dezvoltat baza tehnico-materială și informațională, a perfecționat conceptul de formare continuă a specialiștilor și a implementat metode moderne de dezvoltare a învățământului superior medical.

Lorina Vudu, șefa Catedrei de endocrinologie a USMF „Nicolae Testemițanu”, conferențiar universitar, a menționat, la rân-

dul său, că profesorul Zinaida Anestiadi este cea care i-a deschis orizontul, dragostea și încrederea pentru profesia de medic endo-

crinolog și i-a oferit un model de exercitare a funcției conștient și cu dăruire.

crinolog și i-a oferit un model de exercitare a funcției conștient și cu dăruire.

Un plus de valoare a conferit evenimentului prezența invitaților de onoare: profesorul universitar Cătălina Poiană, președinte al Societății Române de Endocrinologie, șefa Disciplinei de endocrinologie „C. I. Parhon”, prorector la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București; Larisa Nifontova, medic-șef al clinicii „Centrul modern de diabetologie” din Kiev; Elena Sakalo, manager al Departamentului de Medicină, Cercetări Clinice și Reglementare al Reprezentanței NovoNordisk (Danemarca) în Ucraina și Republica Moldova.

Pe lângă omagiul adus distinsului profesor Zinaida Anestiadi, participanții la conferință au abordat și teme științifice ac-

ținute în domeniul endocrinologiei, în special diabetul zaharat la copii și la maturi. Administrația Universității a avut o

întrevedere cu profesorul universitar Cătălina Poiană, prorector la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București. Părțile au discutat despre intensificarea colaborării dintre instituții, în deosebi pe segmentul învățământului superior medical, crearea și funcționarea Colegiului Medicilor în țara noastră, România fiind drept model de bune practici. În același timp, profesorul Cătălina Poiană a apreciat faptul că la USMF „Nicolae Testemițanu” specialitățile endocrinologie și diabet sunt studiate împreună și nu se impun ca a doua specialitate studenților, fapt practicat în România. În continuare, prorectorul român și-a exprimat disponibilitatea de a oferi susținere și asistență în orice solicitare din partea instituției noastre.

Conferința internațională MISISQ: Participare, Creativitate, Durabilitate

În data de 27 septembrie 2018, la Chișinău, a avut loc Conferința internațională cu genericul MISISQ: Participare, Creativitate, Durabilitate, care a reunit bibliotecari universitari din mai multe țări pentru a efectua un schimb de experiență și bune practici.

Evenimentul a fost organizat de Biblioteca Științifică Medicală (BȘM) a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu partenerii proiectului Servicii Informaționale Moderne pentru Îmbunătățirea Calității Studiilor (Modern Information Services for Improvement Study Quality – MISISQ).

Conferința a fost deschisă de Liubovi Karnaeva, directorul BȘM, care a relatat că „MISISQ este un proiect care a revoluționat domeniul biblioteconomic din țara noastră, finalizând cu rezultate excepționale: crearea spațiului informațional academic unic: catalogul partajat pe platforma ExLibris PRIMO, constituirea repozitoriilor instituționale și formarea culturii informației utilizatorilor. Aceste componente importante au schimbat, au modelat și, indiscutabil, au modernizat paradigma ofertei infodocumentare în susținerea învățământului superior de calitate din Republica Moldova”.

Prezentă la eveniment, Silvia Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, a accentuat că: „Grație acestui proiect, bibliotecile universitare din Republica Moldova și-au amplificat rolul și importanța în procesul de instruire și de cercetare sub diverse aspecte, printre care: crearea platformei electronice unice, înființarea repozitoriilor instituționale, dar și elaborarea unui curriculum universitar ce asigură formarea culturii informației pen-

tru utilizatori”. Potrivit acesteia, Biblioteca Științifică Medicală – coordonator național al acestui proiect – și-a atins scopul în vederea sporirii calității învățământului superior medical în țara noastră, prin diversificarea serviciilor informaționale, facilitarea accesului la informație pentru întreaga comunitate

academică, precum și integrarea în spațiul informațional internațional. În numele administrației instituției și a rectorului Ion Ababii, reprezentanta Universității a adus sincere mulțumiri coordonatorilor proiectului, partenerilor internaționali și naționali, și, nu în ultimul rând, bibliotecarilor universitari care au contribuit la realizarea obiectivelor acestui proiect, dorindu-le mari succese și proiecte grandioase în viitor.

„Îmi plac bibliotecarii”, a declarat Eugenia Bejan, secretarul Consiliului Biblioteconomic Național, „pentru că ei nu sunt în competiție unii cu alții, că ei știu să coopereze și să muncească împreună, indiferent în ce bibliotecă activează,

iar proiectul MISISQ este o dovadă în acest sens”.

Mariana Harjevschi, președintele Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova, a subliniat: „Ați demonstrat că bibliotecile universitare sunt utile și este necesar să mențină progresul și să fie apreciate de întreaga comunitate academică”.

cercetătorilor să participe la dezvoltarea repozitoriilor instituționale prin autoarhivarea publicațiilor; elaborarea și aprobarea Politicii instituționale privind cultura informației; elaborarea curriculumului național *Cultura informației*, pe nivele de studii, și includerea obligatorie în planul de învățământ ș.a.

Conferința și-a desfășurat lucrările în cadrul unei sesiuni plenare și a trei secțiuni tematice: Sisteme corporative moderne ale bibliotecilor; Repozitoriile instituționale ale bibliotecilor universitare; Cultura informației: modele, standarde, experiențe.

La finalul conferinței au fost înaintate mai multe recomandări, printre care: extinderea spațiului informațional academic unic prin integrarea de noi resurse; intensificarea aplicării tehnologiilor corporative în bibliotecile din RM; dezvoltarea serviciilor informaționale noi pentru utilizatori; elaborarea profilurilor locale pentru autori și integrarea lor în revistele internaționale; încurajarea

La forum au participat 65 de bibliotecari universitari și ingineri din Lituania, Letonia, România, Ucraina, SUA și Republica Moldova.

Proiectul MISISQ a fost implementat în perioada anilor 2013-2016, iar beneficiarii acestuia au fost șapte biblioteci universitare din țară: USMF „Nicolae Testemițanu” (coordonator național), Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice a Moldovei, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău și Universitatea Agrară de Stat din Moldova.

Triplu eveniment în domeniul anesteziologiei și terapiei intensive

Pentru prima dată, la Chișinău, s-a desfășurat o manifestare triplă în domeniul anesteziologiei – Cursul Internațional de Ghiduri și Protocoale în Anestezie, Terapie Intensivă și Medicină de Urgență (EAST Anesthesia), al V-lea Congres Internațional al Societății de Anesteziologie și Reanimatologie din Republica Moldova (SARRM) și cea de-a XXVIII-a ediție a Congresului Societății Europene pentru Calcul și Tehnologie în Anestezie și Îngrijire Intensivă (European Society for Computing and Technology in Anesthesia and Intensive Care – ESCTA-IC). Evenimentul a avut loc în perioada 27-29 septembrie 2018.

Ruslan Baltaga, președintele Congresului, a declarat „drept un

privind siguranța pacientului, pentru care SARRM a semnat”, a accentuat Ruslan Baltaga.

Profesorul Gh. Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică al USMF „Nicolae Testemițanu”, a afirmat că această manifestare științifică are loc tocmai în acest an jubiliar cu o semnificație aparte pentru românii de pretutindeni – Centenarul de la Marea Unire a României. Un alt eveniment cultural desfășurat în cadrul acestui triplu eveniment este înfrățirea a două localități de pe malul Prutului – satul Izvoare, Florești, și Orăștioara de Sus, Hunedoara, România, baștina celor doi președinți ai societăților profesionale de anestezie și terapie intensivă – conferențiarul universitar Ruslan

Dorel Săndesc, președintele Societății Române de Anestezie și Terapie Intensivă (SRATI), prorector la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, România, a menționat că cei 1050 de participanți, înregistrați la eveniment, reprezintă un record, iar valoarea științifică este indubitabilă, confirmată de cei 85 de vorbitori și prezența celor mai proeminente figuri ale societății europene de anestezie.

Profesorul Gabriel Gurman din Israel a subliniat că: „Se întâmplă foarte rar ca cei trei reprezentanți care conduc astăzi Societatea Europeană de Anesteziologie să fie *in corpore* la un eveniment, iar riscul asumat de organizatori în desfășurarea acestui triplu congres a meritat”.

În cadrul reuniunii, pe parcursul a trei zile, au fost discutate subiecte actuale în domeniul anesteziei și terapiei intensive, au fost organizate două workshopuri, o masă rotundă și sesiuni de comunicări tematice. Totodată, a fost desfășurată o expoziție, unde au fost prezentate produse de ultimă generație din domeniul ATI, utilaj tehnic, aparataje, cărți și medicamente, la care au participat cca 50 de companii, lideri ai industriei medicale.

La acest forum au participat medici de profil și rezidenți din: România, Ucraina, Kazahstan, Israel, SUA, Italia, Germania, Belgia, Serbia, Elveția și Republica Moldova.

Evenimentul a fost organizat de catedrele de Anesteziologie și reanimatologie nr. 1 și nr. 2 ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în parteneriat cu SARRM, SRATI și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, România. De asemenea, desfășurarea acestor manifestări științifice de rang internațional la Chișinău a fost susținută de ESCTAIC și ESA.

Baltaga și profesorul Dorel Săndesc. „Suntem convinși că interesele medicinei, culturii și prieteniei profesionale nu au hotare, iar astfel de forumuri sunt dovadă certă a acestui adevăr. Ca de fiecare dată, aceste întruniri sunt productive și eficiente, facilitând transferul de cunoștințe și bune practici, dar și prin faptul că avem prilejul să dezbaterem cele mai stringente probleme ale medicinei practice”, a declarat prorectorul Rojnovanu.

Noutăți în rinologie

Ultimele actualități în domeniul otorinolaringologiei au fost discutate în data de 5 octombrie 2018, în cadrul conferinței științifico-practice cu genericul *Noutăți în rinologie, ediția a II-a*. Evenimentul a fost organizat de Catedra de otorinolaringologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Asociația Medicilor Otorinolaringologi din Republica Moldova.

În cuvântul său de deschidere, profesorul universitar Olga Cernețchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, a declarat că „tot ce ține de

profesor universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, șef al secției ORL, Spitalul „Sfânta Maria” din București, România; profesorul Disiderio Passali, Școala Medicală din Sienna, Italia; profesorul Marco Piemonte, Spitalul universitar „Santa Maria”, Udine, Italia; Luissa M. Bellusi, președinte de onoare al Societății Italiene ORL Pediatrică din Italia și Harel Seidenberg, directorul echipei rețelei pentru sănătate, Germania.

Conferința și-a desfășurat lu-

maladiile din domeniul otorinolaringologiei marchează, vizibil, viața pacienților, de aceea, folosirea noilor metode oportune de diagnostic și tratamentul sunt foarte importante”. Prorectorul a menționat că modernizarea secțiilor ORL din țara noastră nu ar fi fost posibilă fără colaborarea și ajutorul, necondiționat, al instituțiilor medicale din Europa, dar și din Canada, Federația Rusă și Belarus, prin schimbul de experiențe, dotarea cu utilaj medical performant, îmbogățirea bibliotecilor cu manuale de specialitate ș.a.

La forum au fost prezenți medici otorinolaringologi cu renume, printre care: Codruț Sarafoleanu, președintele Societății ORL Latina,

crările în cadrul unei sesiuni plenare, unde oreliștii au prezentat rapoarte și comunicări privind maladiile în domeniul otorinolaringologiei: *tratamentul angiofibromului nazofaringian - noutăți; abordările vechi și noi către infecția/hipertrofia adenoamigdaliană; avantaajele și limitele imunoterapiei sublinguale; tumorile tractului aerodigestiv superior: tehnici reconstructive după demolare versus obiectivele de protecție ale funcției; tratamentul papilomului inversat nazo-sinuzal; limitările diagnostice în rinosinuzitele fungice; tratamentul sindromului obstructiv de apnee în somn - aspecte histologice ș.a.*

vis realizat” desfășurarea acestor forumuri științifice în țara noastră, eveniment de o importanță majoră pentru medicii de profil și pentru sistemul medical, în general. „Fiecare congres al societății noastre a adus multe realizări în domeniul învățământului superior medical, dotări cu echipamente, cursuri, stagii etc. Și de această dată ne-am propus noi realizări, una dintre ele fiind promovarea Declarației de la Helsinki

Acord de colaborare tripartit în domeniul cardiologiei și cardiochirurgiei

Combaterea maladiilor cardiovasculare reprezintă pentru Republica Moldova o problemă stringentă atât medicală, cât și socio-economică, ținând cont de faptul că bolile de inimă se plasează constant pe primul loc printre cauzele de deces al populației, deținând circa 57,5% din rata totală a mortalității. O altă dificultate majoră ține de lipsa utilității medicale performante în majoritatea instituțiilor medicale din țară. În acest sens, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a semnat, în data de 28 iunie, un acord de colaborare internațională cu Universitatea Bicocca din Milano, Italia, împreună cu alți parteneri, printre care: Grupul Spitalicesc Policlinico di Monza, Universitatea Titu Maiorescu și Spitalul Monza din București, România, Spitalul Clinic Republican Timofei Moșneaga, Institutul de Cardiologie, Spitalul Internațional Medpark, precum și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Olga Cernețchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ al USMF „Nicolae Testemițanu”, a declarat că „semna-

rea acestui acord va servi drept imbold pentru realizarea activităților, aflate în curs de dezvoltare, în domeniul cardiologiei și cardiochirurgiei”.

„Sistemul național de sănătate trece, actualmente, prin mai multe etape și reforme, prin care se preconizează să atingă standardele internaționale. În acest sens, Republica Moldova își propune să edifice servicii medicale accesibile, calitative, comode cetățenilor. Grație acordului tripartit, avem un cadru legal și instituțional necesar pentru a aprofunda relațiile de colaborare, ce va reprezenta o sursă continuă atât pentru reprezentanții mediului academic, cât și a instituțiilor medicale”, a afirmat Svetlana Cebotari, ministrul sănătății, muncii și protecției sociale. Oficialul a menționat că „este oportun să identificăm instrumente care ne-ar consolida în procesul de eradicare și de reducere a acestui fenomen”.

Potrivit lui Vitalie Moscalu, director general al Institutului de Cardiologie, cooperarea cu partenerii din Italia a început încă în anul 2003, când au fost consultați mai mulți copii, iar ulterior au fost operați cu succes. După aceasta, au urmat schim-

buri de experiențe între specialiști, unii dintre ei beneficiind de stagii cu burse pe termen lung.

La rândul său, Massimo di Salvo, președintele Grupului Spitalicesc

a realiza noi proiecte de formare în domeniu, creând condiții ca toți profesioniștii din Republica Moldova și din România să revină acasă, pentru a-și demonstra capacitățile me-

Sănătatea este o misiune și, astfel, încercăm să avem grijă de ea. Acest lucru l-am învățat de la alții și dorim să transmitem mesajul mai departe. Ne bucurăm că avem aceleași valori și trebuie să le asigurăm continuitate prin implicare, dăruire de sine și profesionalism”, a specificat Luca Militelo, manager general la Spitalul Monza din București, România.

Acordul de colaborare prevede cooperarea în domeniul activităților culturale, didactice, educaționale și de cercetare, în vederea atingerii unui standard înalt în tratamentul bolilor cardiovasculare. Pentru atingerea acestui obiectiv, personalul medical va fi instruit în vederea realizării tehnicilor moderne a procedurilor invazive și neinvazive pe cord. De asemenea, vor fi organizate cursuri postuniversitare și programe de formare profesională în ecocardiografie, în telemedicină, va fi încurajată realizarea proiectelor de cercetare, precum și participarea la simpozioane și alte evenimente academice.

Menționăm că prezentul Acord de colaborare a fost încheiat pentru o perioadă de cinci ani, cu posibilitatea de prelungire.

Policlinico di Monza, Italia, a menționat că pentru ei este un motiv de mândrie să continue acest parteneriat, obiectivul fiind dezvoltarea unui nivel avansat de sănătate în cardiochirurgie. „Astăzi, în Republica Moldova există deja o bază profesională de pregătire a specialiștilor. Aici avem tot ce ne trebuie pentru

dicale. Un lucru foarte important, pe care l-am apreciat la specialiștii Dumneavoastră, este atenția pentru bolnav, de aceea ne dorim să continuăm lucrurile frumoase, benefice pentru sistemul de sănătate din Republica Moldova”, a declarat Massimo di Salvo.

„Filosofia Grupului Monza -

Mobilitatea academică a studenților – pentru studii și schimb de experiență

O echipă de studenți de la Universitatea de Științe Medicale din Poznan, Polonia, a efectuat un stagiul practic la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, în perioada 3-14 septembrie 2018. În acest timp, tinerii au vizitat centrele universitare și laboratoarele, au realizat un schimb de experiență, participând la cursurile teoretice și instruirile practice.

La finalul vizitei, medicii polonezi au avut o întrevvedere cu Evghenii Guțu, prorector pentru relații externe, care, în debutul întrevvederii, a transmis un mesaj de salut administrației Universității din Poznan și a specificat că studenții din Polonia sunt întotdeauna bineveniți la instituția noastră. Totodată, profesorul Guțu s-a interesat în ce măsură s-au adevărat așteptările tinerilor referitor la realitățile universitare și s-a arătat convins că relațiile de prietenie stabilite între studenți vor continua și în calitate de specialiști.

La rândul lor, tinerii au relatat despre deprinderile obținute la universitatea noastră și și-au împărtășit impresiile privind stagiul efectuat. Unul dintre studenții polonezi a menționat că este recunoscător pentru oportunitatea de a participa, alături de colegii din Republica Moldova, la cursurile practice desfășurate în diferite baze clinice ale Universității. Astfel, o parte dintre ei au fost repartizați la Facultatea de Medicină nr. 1, unde au avut posibilitatea să viziteze Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală și chiar au efectuat câteva manopere chirurgicale. Studenții-farmaciiști au vizitat Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin” și câteva farmacii, pentru a se familiariza cu piața de producere din țara noastră.

Un alt tânăr polonez a accentuat că a rămas plăcut surprins de experiența acumulată în dialog direct cu pacienții, pe care o va transmite și colegilor din țara sa. De asemenea, studenții au remarcat ospitalitatea moldovenească în diverse obiective turistice și peisajele frumoase de toamnă din satele Moldovei.

La finalul stagiului, me-

putut primi răspunsuri la toate întrebările”, a precizat Natalia Peredelcu, studentă în anul V la Facultatea de Farmacie. Ea a constatat că în Polonia este o situație mult mai favorabilă în ceea ce privește dezvoltarea sistemului farmaceutic, comparativ cu cel autohton. La fel, tânărul a rămas impresionat de predarea unor cursuri precum cel de biotehnologie a

diciniștii polonezi au primit certificate de participare și produse marca USMF „Nicolae Testemițanu”.

Vizita studenților polonezi la USMF „Nicolae Testemițanu” a fost anticipată de un stagiul la Universitatea de Științe Medicale din Poznan a 12 mediciiști ai universității noastre, realizat în perioada 20-31 august, în cadrul aceluiași program de mobilitate.

Virginia Șalaru, prodecan la Facultatea de Medicină nr.1, și-a exprimat speranța că experiența acumulată de studenții noștri, care s-au aflat în Poznan, precum și a tinerilor polonezi, va fi de bun augur. „Contăm pe relațiile de colaborare ce se vor dezvolta între studenți și cadrele didactice de la cele două universități”, a menționat prodecanul.

„Pe parcursul stagiului, am avut posibilitatea să interacționăm cu profesorii, care, deși se aflau în concediu, ne-au acordat tot timpul și disponibilitatea lor, astfel încât am

medicamentelor, de creștere in vitro a plantelor ș.a.

Colega sa, Daniela Mîrzac, studentă în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 1, în prima săptămână, a ales să facă stagiul la disciplina Cardiologie, iar în a doua săptămână – la Oftalmologie. Ceea ce a remarcat este faptul că în Polonia, spre deosebire de țara noastră, se pune accent pe interpretarea rezultatelor investigațiilor paraclinice și imagistica. „Datorită bazei tehnico-materiale bine dezvoltate și a echipamentelor performante de care dispun, studenții din Polonia au posibilitatea să efectueze cercetări ample, ceea ce la noi e la un nivel mai redus”, a constatat studenta.

Schimbul de studenți între cele două instituții de învățământ superior de profil medical din Republica Moldova și Polonia se desfășoară în cadrul unui Acord de parteneriat, prin intermediul programelor de mobilitate, pe parcursul a peste 10 ani.

„iCREATE” – proiect de mobilitate pentru tinerii cercetători

În anul 2018, rezidenți de la specialitatea Igienă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie USMF „Nicolae Testemițanu” au beneficiat de un program de mobilitate, pe durata unui semestru, la Școala de Sănătate Publică din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, România.

Unul dintre beneficiarii acestui proiect a fost Dmitrii Lunac, rezident în anul II, specialitatea Igienă, care a optat să studieze legislația în sănătate publică, promovarea sănătății, maladiile transmisibile și non-transmisibile, sănătatea mamei și copilului, sănătatea globală ș.a.

Rezidentul spune că a rămas impresionat de atmosfera neformală, de anturajul simplu și prietenesc în timpul orelor, datorat și faptului că profesorii predau studenților fiind așezați toți pe scaune, în cerc, nu în bănci. El a apreciat și faptul că nu se ține cont de prezența sau absența studentului la ore, aceștia fiind preveniți din start că pot să nu frecventeze, important este să susțină examenul final.

Totodată, există un termen limită pentru prezentarea lucrărilor de curs, care, de regulă, se transmit prin e-mail profesorului, iar în cazul în care studenții întârzie măcar cu un minut, nu contează cât de bune ar fi acestea, ele nu sunt acceptate.

Rezidentul a remarcat că Școala de Sănătate Publică din Cluj-Napoca este bine dotată cu utilaj performant - de la calculator până la elemente de birotică pentru pregătirea tehnică a studenților și a cercetătorilor, ceea ce, consideră Dmitrii Lunac, ar fi un avantaj dacă s-ar implementa și la instituția noastră.

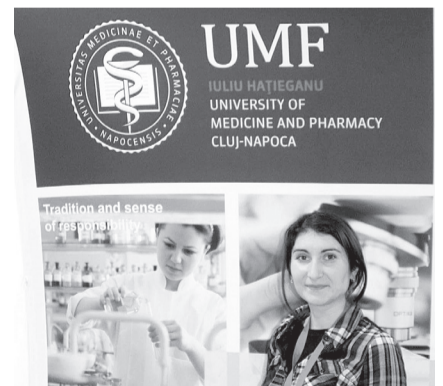
O experiență unică a trăit-o în acest stagiul și Svetlana Cocu, rezident în anul II, specialitatea Igienă. Tânărul spune că împreună cu Dmitrii Lunac, au fost unii participanți din domeniul medicinei, ceilalți colegi fiind din sfera socială, juridică și economică, fiind curioși să afle „cu ce se mănâncă” sănătatea publică. Mediciniștii, la rândul lor, erau interesați să afle cum aceștia aplică metodele de cercetare, cum efectuează studiile, cunoscând foarte bine programele SPSS și EpiInfo (utilizate în analiza statistică a datelor) ș.a.

Un lucru foarte bun, potrivit Svetlanei Cocu, a fost că orarul se stabilea împreună cu profesorii, aceștia fiind foarte receptivi la solicitările studenților.

Printre punctele forte ale stagiului, rezidentul a evidențiat dezvoltarea abilităților de scriere a proiectelor de cercetare. În majoritatea cazurilor au învățat să elaboreze chestionare la diferite subiecte, precum: sănătatea maternă în etnia romă și a copiilor de diferite vârste (preșcolari, școlari și adolescenți). Un alt chestionar a vizat aplicarea metodelor de management în cadrul unei instituții medicale. De asemenea, stagiarii au avut de pregătit lecții tematice cu plan de predare, iar evaluările se desfășurau sub formă de prezentări și dezbateri.

Stagiul le-a oferit șansa de a cunoaște oameni noi, cu care au stabilit relații de prietenie, pe care speră să le dezvolte mai departe și în calitate de specialiști. Ambii rezidenți susțin că această experiență i-a dezvoltat personal și unele practici le vor aplica în activitatea didactică. Tot ei încurajează studenții să se implice, să abordeze problemele și să se expună pe parcursul lecției, deoarece „există o lege ce trebuie aplicată în practică – la ore nu există întrebări și răspunsuri proaste, acolo vei fi corect, vei memoriza răspunsul corect și nu vei greși la examen”, a menționat Dmitrii Lunac.

Stagiul a fost efectuat în cadrul proiectului „iCREATE: Sporirea capacității de cercetare în Europa de Est”, pe care USMF „Nicolae

Testemițanu” îl implementează din anul 2016 și va dura până în 2021. Proiectul este finanțat de Institutul Național de Sănătate, SUA, cu scopul de a instrui tineri cercetători din Republica Moldova, România, Armenia și Georgia, pentru a participa la activități de cercetare inovatoare în domeniul prevenției traumatismelor și a violenței. În fiecare an academic, sunt alocate burse în sumă totală de șase mii de dolari.

Menționăm că, în cadrul acestui proiect, alți patru rezidenți au participat la Școala de vară „Prevenirea violenței și a traumatismelor”, organizată în perioada 13-19 mai 2018, la Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, România.

La finele anului 2018, urmează să fie organizate concursuri de selecție a candidaților pentru anul de studii 2019, în cadrul programelor de mobilitate, înscrierea la Școala de vară și acordarea bursei de cercetare.

Colaborare moldo-estoniană în medicină fizică și de reabilitare

Peste 180 de specialiști în domeniul reabilitării și medicinei fizice din Republica Moldova s-au reunit la Chișinău, în perioada 28-29 septembrie 2018, cu ologi din Estonia, pentru a evalua noile tendințe și a prelua experiență și bune practici, în cadrul unei conferințe științifice.

Manifestarea cu genericul „Abordări și practici moderne în

din Republica Moldova, a subliniat că modernizarea serviciilor de reabilitare medicală constituie o prioritate pentru Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM în contextul racordării acestora la standardele internaționale și preluarea practicilor europene în acest domeniu. Astfel, în cadrul parteneriatului moldo-

Fizice a Universității din Tartu, care a vorbit despre colaborarea fructuoasă dintre cele două instituții și și-a exprimat siguranța în vederea continuității proiectului.

Invitat special la manifestare a fost profesorul Ioan Sorin Stratulat de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” Iași, România, care a menționat că a rămas impresionat de vizita efectuată la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală al USMF „Nicolae Testemițanu”, care este primul din sud-estul Europei, și și-a anunțat disponibilitatea de a colabora în privința elaborării unor proiecte care să aducă finanțări în domeniu. Profesorul a reiterat că „până în 2030, circa 40% din populația țărilor europene va atinge vârsta de peste 65 de ani, ceea ce înseamnă că, în asemenea circumstanțe, specialitatea noastră va fi indispensabilă și depinde de noi cum vom gestiona acești parametri”.

Conferința a inclus și organizarea unui workshop cu tematica „Evaluarea clinico-funcțională a sportivilor”. Evenimentul s-a desfășurat în data de 29 septembrie, la Centrul Național de Medicină Sportivă „Atletmed”, în cadrul căruia au fost evaluate și activitățile realizate pe parcursul implementării proiectului.

Forumul științific a fost organizat în cadrul proiectului moldo-estonian „Modernizarea specialității medicinei sportive și reabilitarea” și este susținut de partenerii acestuia: Universitatea din Tartu, Estonia, Centrul Național de Medicină Sportivă „Atletmed” și Societatea Specialiștilor în Reabilitare Medicală și Medicină Fizică din Republica Moldova.

medicină fizică și de reabilitare” a adus în vizorul participanților prezentări ce țin de funcționarea serviciului spitalicesc de reabilitare medicală din Estonia, neuroreabilitarea modernă în baza exemplului Centrului de Reabilitare Neurologică din orașul Haapsalu, diagnosticul și managementul tulburărilor cognitive, importanța fizioterapiei din zona capului și a gâtului pentru echipa multidisciplinară de reabilitare ș.a.

În deschiderea conferinței, Oleg Pascal, șeful Catedrei de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, președintele Societății Specialiștilor în Reabilitare Medicală și Medicină Fizică

estonian, în țara noastră au fost implementate bunele practici din Estonia. Printre rezultatele înregistrate se numără și introducerea în Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea postuniversitară prin studii de rezidențiat a specialității *Reabilitare și medicină fizică*. Totodată, profesorul a accentuat că, în prezent, „asistăm la o dezvoltare dinamică a acestei specialități, fiind implementate tehnici și metode noi, iar ministrul sănătății a anunțat că urmează reforma sectorului spitalicesc, ce include și reformarea serviciilor de reabilitare medicală și medicină fizică”.

Delegația din Estonia a fost reprezentată de profesorul Vahur Oopik din cadrul Departamentului Fiziologia Exercițiilor

Vizită la Universitatea de Medicină Chineză din Gansu

Profesorul universitar Olga Cernețchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, și Lucia Fișer, metodist, Departamentul Relații Externe și Integrare Europeană al USMF „Nicolae Testemițanu” au participat la celebrarea celor 40 de ani de activitate a Universității de Medicină Chineză din Gansu, Republica Populară Chineză. Evenimentul a avut loc în perioada 24-30 septembrie curent, la invitația părții chineze.

Cu acest prilej, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii a transmis un mesaj video de felicitare prin care a exprimat înaltă grațitudine și mulțumiri pentru colaborarea fructuoasă și suportul substanțial, acordat

metodelor tradiționale chineze. Suntem ferm convinși că împreună vom obține rezultate remarcabile și în domeniul cercetărilor științifice”, a accentuat academiciantul Ion Ababii.

Programul activităților dedicate Zilei Universității din Gansu a presupus și evenimente științifice, inclusiv Forumul *Internationalizarea medicinei chineze* cu genericul *One belt, one road*. În cadrul ședinței plene, prorectorul Olga Cernețchi a ținut o prezentare privind istoria și dezvoltarea medicinei tradiționale chineze în Republica Moldova. În raportul său, prorectorul a vorbit despre evoluția, promovarea și dezvoltarea medicinei tradiționale chineze în țara noastră - realizată cu sprijinul și

în realizarea proiectelor comune. „Pe parcursul celor 40 de ani de activitate, ați reușit să vă remarcați prin muncă asiduă, responsabilitate și dedicație continuă întru pregătirea specialiștilor în domeniul medicinei tradiționale chineze și promovarea culturii medicale chineze. Apreciam înalt aportul specialiștilor Dumneavoastră, care au împărtășit colegilor din Republica Moldova cunoștințele și experiența lor în aplicarea

contribuțiile guvernului chinez în colaborare cu USMF „Nicolae Testemițanu”.

Tot aici, reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu” au vizitat unele instituții de pe lângă Universitatea de Medicină Chineză din Gansu, precum: Clinica Universitară nr. 1, Centrul de Reabilitare, Departamentul de Acupunctură, Secția de primire a medicilor emeriți, Farmacia și Muzeul Clinicii Universitare.

Parteneriat stabil cu universitățile de medicină și farmacie din România

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, academiciantul Ion Ababii, a avut, în data de 27 septembrie 2018, o întrevedere cu reprezentanții Societății Române de Anestezie și Terapie Intensivă, renumiți medici anesteziologi-reanimatologi, personalități marcante de talie europeană și mondială. Delegația a venit la Chișinău pentru a participa la Congresul anesteziologilor și reanimatologilor din Moldova.

Delegația română a fost reprezentată de președintele Societății Române de Anestezie și Terapie Intensivă (SRATI), Dorel Săndesc, prorector pentru activitate științifică la Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș”, Timișoara, Șerban Bubenek, viitor președinte al SRATI, Daniela Filipescu, vicepreședinte al Societății Europene de Anestezie și Terapie Intensivă, Șerban Virgil Manica, Universitatea Tufts, Boston, SUA, Ioana Grigoraș, președintele Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”, Iași, și Carmen Orban, conferențiar la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

Academiciantul Ion Ababii a exprimat recunoștința pentru susținerea și ajutorul acordat universității noastre, în parte, și

sistemului național de sănătate, în general, în domeniul anesteziologiei și terapiei intensive.

La rândul său, profesorul Dorel Săndesc a remarcat că „este un popas frumos într-un lung drum al colaborării

dintre Societatea Română de Anestezie și Terapie Intensivă și Universitatea de Medicină și Farmacie Victor Babeș din Timișoara, pe de o parte, și Societa-

tea de Anesteziologie și Reanimatologie din Republica Moldova și USMF Nicolae Testemițanu, de cealaltă parte. Este un proces de apropiere, instituțiile noastre fiind înfrățite, și dorim să continuăm acest proces de contopire care, pe parcursul anilor,

am demonstrat că nu este unul simbolic, ci unul plin de substanță”, a conchis profesorul. Unul dintre domeniile prioritare

pentru dezvoltarea strategică a Universității este colaborarea internațională, inclusiv internaționalizarea procesului didactic și al celui de studii. Acest fapt va contribui la integrarea instituției în sistemele educaționale europene și mondiale, la dezvoltarea programelor de mobilitate a studenților, a rezidenților și a cadrelor didactice, la implementarea noilor metode de instruire, de studiu, de diagnostic și de tratament.

În semn de apreciere a aportului partenerilor români în dezvoltarea învățământului superior medical și a științelor medicale, prin decizia Senatului USMF „Nicolae Testemițanu”, conducătorului delegației, profesorului Leonard Azamfirei, rector al Universității de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, i-a fost conferit titlul onorific de *Doctor Honoris Causa* al USMF „Nicolae Testemițanu”, iar celorlalți oaspeți – titlul onorific de *Associate Professor*.

Societatea Română de Anestezie și Terapie Intensivă a decernat medalii de onoare rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii și prorectorului pentru activitate științifică Gheorghe Rojnovanu pentru colaborare și sprijin interinstituțional.

O vizită la psiholog este doar în beneficiul tău!

La începutul anului curent, mai exact în luna februarie, în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost inaugurat Centrul de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră (CCPGC). Subdiviziunea a fost creată ca rezultat al eforturilor, susținute, ale administrației Universității, cu scopul de a

oferi noi oportunități și suport profesional în depășirea problemelor personale, de identificare profesională și de relaționare în mediul academic. Despre misiunea și obiectivele acestei unități aflăm de la Mariana Cernițanu, șefa Centrului de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră.

- Ce reprezintă Centrul de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră?

Centrul a fost creat în baza Ordinului Ministerului Educației al RM nr. 970 din 10 septembrie 2014, conform căruia fiecare instituție de învățământ superior a fost obligată să instituie o astfel de subdiviziune pentru orientarea, consilierea și ghidarea studenților, a personalului universitar în traseul lor profesional.

Beneficiarii Centrului sunt medicii, rezidenții, cadrele didactice tinere și, în general, tot personalul Universității, care sunt îndemnați, atunci când se confruntă cu anumite dificultăți în viață, să vină la psiholog și, în urma discuțiilor terapeutice, să găsească răspunsuri, pentru a ajunge la o stare de bine cu ei înșiși. Venind la Centru, ei vor găsi înțelegere, susținere și nu vor fi judecați ori blamați. Toate aceste servicii sunt oferite împreună cu ingredientul principal - *confidențialitatea*.

Atât misiunea, cât și obiectivele Centrului, au reieșit din spectrul necesităților și intereselor studenților Universității (identificate într-un studiu prealabil). Prin urmare, în activitatea Centrului, accentul este pus, în special, pe *consilierea psihologică* și nu pe ghidarea în carieră a beneficiarilor.

- În societatea noastră, persoanele care merg la psiholog sunt privite cu suspiciune. Confirmați această idee?

Da, în societatea noastră persistă ideea că dacă ajungi la psiholog înseamnă că ai probleme „cu capul” sau probleme psihice. Am remarcat că, mai deschiși pentru comunicarea cu psihologul sunt studenții străini. Ei, venind dintr-o altă societate, având o altă educație și cultură, privesc aceste servicii ca o normalitate, pe când studenții autohtoni manifestă reticență și frică de a nu fi divulgați și doresc să-și păstreze anonimatul. Lor nu le place să se etaleze că au nevoie de psiholog, datorită educației societății în care trăim, unde este acceptat să acuzi doar probleme de sănătate fizică, nu și de origine mintală, iar dacă, totuși, te încumeci să reclamezi anumite acuze, riști să fii etichetat drept slab de fire și fără perspectivă.

Totodată, mulți acceptă ideea că problemele personale apărute în viață se diminuează odată cu trecerea anilor și că, de fapt, toți au probleme personale, dar ele cumva se rezolvă de la sine. Mulți trăiesc ani în șir cu o traumă psihică, suferită în copilărie, ce le afectează personalitatea pe parcursul întregii vieți. Faptul că ar putea să se debaraseze de anumite complexe, frică, stări ne-

gative sau să-și acumuleze o mai mare încredere în sine, să-și dezvolte niște calități de personalitate - sunt întrebări pe care nici nu și le pun și, de multe ori, se acceptă așa cum sunt, pentru că așa au fost educați în familie.

- În ce situații ar trebui să apelăm la psiholog?

Ai nevoie de ajutorul psihologului atunci când apar dificultăți în viața de familie, interpersonale, profesionale; ai trăiri, sentimente negative puternice, cum ar fi: vinovăție, gelozie, furie, invidie și simți că acestea îți afectează calitatea vieții. De asemenea, atunci când simți anxietate, neliniște sau ești dezorientat continuu, ai o frică copleșitoare, ai întrebări legate de propria persoană la care nu ai răspuns, atunci trebuie să apelezi la serviciile unui psiholog.

- Cât de interesați sunt studenții și personalul universitar de serviciile Centrului? Cu ce probleme se adresează mai des beneficiarii?

Fiind la început de cale, de fapt, nici nu am așteptat că oamenii vor da buzna așa, deodată. Până în prezent, vreo 20 de persoane s-au adresat la Centru. În același timp, nu am luat în calcul persoanele - studenții - care solicită consiliere psihologică imediat după orele de psihologie, care, primind un răspuns satisfăcător, nu mai vin la Centru.

Cele mai frecvente probleme cu care se adresează beneficiarii noștri vizează relațiile umane (de cuplu, între colegi, cu profesorii), ce apar în urma unor interese, ambiții personale și provoacă tensiune - de la simple certuri până la ciocniri deschise și escaladare de conflict.

- Cum putem beneficia de serviciile de consiliere psihologică ale Centrului?

Serviciile noastre sunt oferite gratis pentru toți actorii mediului academic, iar pentru a ajunge aici, am creat mai multe posibilități, inclusiv oportunitatea de a apela psihologul, păstrând anonimatul. Beneficiarii pot veni direct la Centru (Biroul 406, Blocul didactic central al Universității), între orele 15:00-19:00, sau pot face o înscriere prealabilă pe sub-site-ul Centrului (<http://ccpgc.usmf.md>), rubrica *Întrebă psihologul*; pot scrie un mesaj pe pagina de Facebook a Centrului (<https://www.facebook.com/CentrulConsilierePsihologicaSiGhidareCarieraUSMF/>)

și, în decurs de 24 de ore, vor primi un răspuns privat; sau pot apela numărul 022 205 288.

În cadrul vizitei la Centru, ambele părți (beneficiarul și psihologul) semnează o declarație de confidențialitate. Elementul-cheie în activitatea psihologului este confidențialitatea și, astfel, garantăm încredere, iar, la rândul nostru, așteptăm o deschidere sinceră și informație deplină pentru a putea oferi ajutor specializat calitativ cu scopul de a soluționa problema. Durata unei consultații individuale variază între 60 și 90 de minute. La finalul vizitei, în funcție de caz, se stabilește dacă sunt necesare mai multe sesiuni și se decide un anumit plan de consiliere sau psihoterapie.

- Cum informați eventualii beneficiari despre activitatea Centrului?

Inițial am informat despre activitatea Centrului în cadrul Consiliilor facultăților de Medicină nr. 1 și nr. 2, apoi, la una dintre ședințele Consiliului de administrație al Universității, unde am prezentat misiunea și obiectivele Centrului.

De asemenea, în luna mai curent, am realizat o chestionare a studenților din anul I privind gradul de adaptare la procesul de studii, informându-i și despre activitatea Centrului. Totodată, am făcut prezentări la lecțiile de psihologie și organizăm acțiuni de informare sub formă de seminare aplicative.

Temele abordate sunt selectate de către participanți, prin intermediul unui sondaj de opinii, pentru că ne dorim să vorbim despre ce i-ar interesa și le-ar plăcea să cunoască mai multe. Ca reper, în prezent, avem 18 teme ce abordează diverse aspecte din activitatea beneficiarilor USMF „Nicolae Testemițanu”.

- Vă rugăm să veniți cu o recomandare privind eficiența consultațiilor psihologice.

Vizita la psiholog nu trebuie confundată cu cea la psihiatru. Să vii la psiholog, de regulă, face mai mult bine. Desigur, poți trăi și fără el, în special, dacă ești o persoană independentă și știi foarte bine de ce ai nevoie. În contextul imperativelor societății moderne trebuie să facem față multor lucruri. Avem multe responsabilități, ce nu pot fi asumate OARECUM, dar BINE. Și atunci, ne pomienim în impas, pentru că nu putem fi buni în aceeași măsură în toate. În aceste momente, trebuie să luăm un răgaz pentru a înțelege care ne este potențialul sau să percepem în ce domeniu putem evolua. Iată, în această situație, vine în ajutor psihologul, care te ascultă, te înțelege, te încurajează și te ajută să-ți soluționezi dificultățile de relaționare cu cei din jur și cu tine însuși.

Vă asigur că, psihologii Centrului depun toate eforturile pentru a contribui la dezvoltarea potențialului beneficiarilor și pentru a-i redirecționa spre o ascendență a aptitudinilor lor. În concluzie, dacă vii la psiholog este doar în beneficiul tău!

- Vă mulțumim pentru interviu și Vă urăm mari succese în activitate. Sperăm să fiți un instrument util, să deveniți „bagheta magică”, ce-i va ajuta pe studenți să depășească dificultățile cu care se confruntă, să se integreze mai ușor în procesul de studii, iar ulterior să se încadreze în câmpul muncii.

Interviu realizat de Inga Musteață

Campania „Recunoștință, Doctore!”

„Mulțumesc, Doctore!” este o expresie pe care o auzim mult prea rar în ultimul timp. Generalizăm, catalogăm, denigrăm și uităm cu desăvârșire că ei sunt cei care veghează sănătatea, oferă speranță și salvează vieți.

Departamentul Comunicare și Relații Publice al USMF „Nicolae Testemițanu” a lansat campania „Recunoștință, Doctore!”, în aprilie curent, cu scopul de a promova lucrătorii medicali, care își desfășoară activitatea profesională cu demnitate și onoare, cu responsabilitate și dăruire de sine, cu bunăvoința și dragoste pentru oameni. Ne propunem să facem cunoscute istoriile reale și cu final fericit ale pacienților, tratați și consultați de medicii specialiști din țara noastră.

Prin urmare, încurajăm toți doritorii, de la cei mai mici și până la cei mai mari, care au trăit istorii frumoase în instituțiile medico-sanitare din republică, să își exprime recunoștința pentru medicul care i-a salvat viața personală sau a unei persoane apropiate sau, pur și simplu, să mulțumească pentru profesionalismul, bunăvoința și grija acestuia.

Nu știm cine ești, dar vrem să te cunoaștem, să ne bucurăm împreună pentru sănătatea și experiența ta sau a familiei tale în relația cu personalul medical (medic, farmacist, asistent medical). Tot ce trebuie să faci e să ne expediezi istorioara ta pe adresa de e-mail relatiipublice@usmf.md sau o scrisoare la adresa: USMF „Nicolae Testemițanu”, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165, Chișinău, MD-2004, iar noi vom face ca mesajul tău de grațitudine să fie auzit de întreaga societate.

Recunoștință, Doctore!

În veacul nostru zburciemat,
De greutatea ades presat,
Mă bucur că a meritat
Să spun cuiva cu-adevărat,
Rostind în ritm de clopote:
Recunoștință, Doctore!
Vă știu puțin, nu-i de ascuns,
Dar ce-am văzut mi-a fost de-ajuns
Să înțeleg că-n fața mea
E un profesionist sadea.
La mijloc nu-i doar Hippocrat
Cu-n jurământ de neuitat,
Sunt calități umane bune
Ce-n unison mișcă din strune:
Corectitudine, omenie,
Onestitate, modestie,
Comportament de gentilom
Ce la un loc din om fac OM.
Aidoma luminii care
Răzbate dărz prin ceața deasă,
Un medic bun cu suflet mare
Se-ncinge-n luptă cu năpasta:
Cu-o vorbă plină de-alinare,
Cu un cuvânt de-ncurajare
Când vine-un val de frică mare.
Și suferința-n hău dispore,
Și reinvie iar speranța,
Iar sănătatea-și ia revanșa...
Tresare inima-n tăcere,
Căci nu-i mai mare-apreciere -
Să-ți spună pacientul tău
Recunoștință, Doctore, mereu.

În semn de respect și mulțumire, medicului Sergiu Vetrician, șef secție Chirurgia funcțională, fonoaudiologie și recuperare ORL, Departamentul Chirurgie, Spitalul Clinic Republican "Timofei Moșneaga" de la pacienta Nelea Bologan

18 medalii de aur la Salonul Internațional „Inventica 2018”

Reprezentanții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova au obținut 18 medalii de aur și 26 diplome de excelență la Salonul Internațional Inventica 2018 din Iași, România.

Totodată, aceștia s-au învrednicit și de două premii speciale oferite de Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” și Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Chimie și Petrochimie, București, iar palmarele instituției a fost suplinit cu Premiul Special acordat de Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași.

Cercetătorii științifici Vitalie Cobzac (Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare) și Valeriana Pantea (Laboratorul de biochimie) au participat cu invenții din ultimii cinci ani din domeniul ingineriei tisulare, biochimiei, gastroenterologiei, stomatologiei, farmacologiei, chirurgiei septice și chirurgiei plastice și reconstructive.

Cea de-a XXII-a ediție a evenimentului a

avut loc în perioada 27-29 iunie 2018 sub egida Institutului Național de Inventică de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, România. La Salon au fost prezentate peste 530 de invenții ale cercetătorilor din România, Republica Moldova, SUA, Polonia, Malaezia, Canada, Rusia și Egipt.

În data de 5 iulie, prorectorul pentru activitate științifică Gheorghe Rojnovanu a înmănat oficial premianților distincțiile obținute la Salonul Internațional Inventica 2018 și le-a adus mulțumiri inventatorilor pentru spiritul creativ, pentru aportul

în creșterea vizibilității instituției pe plan internațional și diseminarea rezultatelor științifice ale cercetătorilor. Cei mai activi inventatori și raționalizatori au fost menționați cu diplome de excelență, conform Ordinului rectorului USMF „Nicolae Testemițanu”, cu ocazia Zilei Inventatorilor și Raționalizatorilor, marcată, anual, în ultima sâmbătă a lunii iunie.

Titlul onorific Doctor Honoris Causa pentru Codruț Sarafoleanu

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a conferit, în data de 5 octombrie 2018, titlul onorific de Doctor Honoris Causa profesorului universitar Codruț Sarafoleanu, Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, șef al Clinicii ORL la Spitalul „Sfânta Maria” din București, România.

În Laudatio, rectorul Ion Ababii a accentuat că profesorul Codruț Sarafoleanu este o personalitate remarcabilă, fiind bine cunoscut și înalt apreciat nu doar în România și în Republica Moldova, dar și în multe alte țări, specificând că „este remarcat prin calitățile sale de ilustru savant, talentat pedagog, virtuos specialist otorinolaringolog și înțelept manager al ocrotirii sănătății și al învățământului superior medical”.

Potrivit academicianului Ion Ababii, datorită contribuției profesorului Sarafoleanu, medici-otorinolaringologi din Republica Moldova au beneficiat de stagii de specialitate în Clinica ORL „Sfânta Maria” din București. Astfel, în această clinică și-au perfecționat măiestria profesională per-

sonalul didactic, științifico-didactic și medicii-rezidenți ai Catedrei de otorinolaringologie ai universității noastre. În același timp, studenții-doctoranzi au beneficiat de schimb de experiență la Clinica „Sfânta Maria”,

fiind ghidați, în efectuarea cercetărilor asupra tezelor, de către profesorul Sarafoleanu.

La rândul său, profesorul român s-a declarat „onorat pentru înaltul titlu, oferit de Senatul USMF „Nicolae Testemițanu”, și s-a obligat, în același timp, să susțină în continuare specialiștii otorinolaringologi din țara noastră. „Trăim aceeași dramă a migrației doctorilor din țările noastre, care sunt bine pri-

miți peste hotare, ceea ce certifică valoarea Universității de Medicină din Republica Moldova”, a punctat Codruț Sarafoleanu. Domnia Sa a reiterat disponibilitatea colegilor săi de a acorda, în continuare, suport clinicilor și specialiștilor ORL din țara noastră, la nivelul Societății Române de Rinologie, precum și de a încuraja toate proiectele științifice și de cercetare între cele două universități, între clinici și între țări.

În patologiile ORL, Codruț Sarafoleanu a efectuat peste 10 mii de intervenții endoscopice. Este autor și coautor a peste 200 de lucrări de o certă valoare științifică, inclusiv a 92 de lucrări publicate în reviste cu factor de impact, 121 – în reviste indexate în Medline, două tratate, două manuale, cinci monografii ș.a. Este coautor la trei brevete de invenții, certificate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci.

Profesorul Codruț Sarafoleanu este președinte al Societății Internaționale Latine de ORL, secretar general și membru-fondator al Societății Române de Rinologie, membru-corespondent al Academiei Americane de ORL și Chirurgie Cervico-Facială.

Premiul Național în domeniul medicinei pentru anul 2018

Medicii notorii Liliana Groppa și Aureliu Batrînac, reprezentanți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, au obținut Premiul Național în domeniul medicinei pentru anul 2018.

Profesorul universitar Liliana Groppa, doctor habilitat în științe medicale, șefa Disciplinei de reumatologie și nefrologie, Departamentul Medicină Internă, a fost apreciată pentru cercetările și activitatea practică de excepție

în domeniul reumatologiei. Liliana Groppa este fondatoarea școlii științifice în domeniul reumatologiei și autoarea a 400 de lucrări științifice, a cinci manuale, a trei monografii și a zece lucrări metodice. În replică, deținătoarea premiului a exprimat recunoștința pentru distincție, inclusiv Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, unde activează de peste 40 de ani și care, după cum a afirmat Domnia Sa, „m-a format și mi-a devenit a doua casă”.

Conferențiarul universitar Aureliu Batrînac, doctor în științe medicale, Disciplina de cardiologie, a fost evidențiat pentru inovații și cercetări științifice remarcabile în domeniul cardiocirurgiei și pentru promovarea medicinei naționale. Aureliu Batrînac este membru al asociațiilor europene și internaționale de specialitate și autorul a două brevete de invenție. Până în prezent, a efectuat peste 2000 de intervenții chirurgicale pe cord și vase mari. La rândul său, cardiocirurgul a accentuat: „Sunt recunoscător pentru aprecierea primită pen-

tru anii de activitate în domeniul cardiovascular. Sunt de 30 de ani în discuție cu inimile – nu întotdeauna sănătoase. De la cele bolnave am aflat ce să fac și cum trebuie să fac”. Aureliu Batrînac a încurajat tinerii care obțin experiență în universitățile și în spitalele din străinătate să revină în Moldova. „Țara vă apreciază și vă așteaptă”, a remarcat conferențiarul.

Distincția de stat a fost acordată la 10 personalități notorii din țară, în cadrul Galei Laureatilor Premiului Național 2018, consacrată aniversării a 27-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova. Evenimentul s-a desfășurat în data de 24 august, la Palatul Republicii din Chișinău.

Printre laureați se mai numără: savanții Gheorghe Savin și Oleg Lupan, regizorul Viorel Mardare, scriitorul Iurie Colesnic, in-

terpretul Andrei Jilivovschi, meșterul popular Maria Cristea, Victoria Dunford, directorul unei asociații de caritate, și Ion Solonenco, conducătorul Delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control.

Premiul Național, în valoare de 100 de mii de lei, se acordă anual, de către guvern, cetățenilor Republicii Moldova pentru realizări remarcabile, care au îmbogățit substanțial știința, tehnologiile, cultura, arta și sportul, au contribuit la promovarea imaginii pozitive a țării pe plan internațional, au avut un impact considerabil asupra progresului tehnico-științific și social-economic.

Leonard Azamfirei – Doctor Honoris Causa al USMF „Nicolae Testemițanu”

Titlul onorific de Doctor Honoris Causa i-a fost conferit eminentului profesor Leonard Azamfirei, rector al Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș, România, în baza deciziei Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. În deschiderea ceremoniei, care a avut loc în data de 27 septembrie 2018, rectorul Universității Ion Ababii a declarat că profesorul Leonard Azamfirei este o personalitate de excepție în domeniul anesteziei și terapiei intensive atât în România, precum și la nivel internațional, iar titlul i-a fost acordat înaltului oaspete în semn de apreciere a aportului în dezvoltarea învățământului superior medical și a științelor medicale, pentru contribuția substanțială în formarea și perfecționarea cadrelor medicale, susținerea cercetărilor științifice în domeniul anesteziei și terapiei intensive, dar și pentru suportul acordat instituției noastre în ajustarea programelor de studii la standardele europene de educație medicală. Rectorul a exprimat disponibilitatea de a continua colaborarea, spre beneficiul ambelor universități.

Profesorul Leonard Azamfirei a adus mulțumiri Senatului Universității pentru titlul conferit, specificând că relațiile științifico-didactice dintre instituțiile de profil din România și Republica Moldova sunt esențiale pentru dezvoltarea sistemelor de sănătate din ambele țări. Totodată, omologul român a subliniat

valoarea simbolică a nobilei gest din partea USMF „Nicolae Testemițanu”, care are loc în anul Centenar.

Profesorul Leonard Azamfirei a devenit,

în anul 2012, rector al UMF din Târgu Mureș - instituție cu tradiție în medicina românească, înființată în 1945. Domnia Sa este membru-corespondent al Academiei de Științe Medicale, membru al Consiliului Național al Cercetării Științifice, președinte al Comisiei de educație din cadrul Consiliului Național al Rectorilor, membru în Senatul Societății Române de Anestezie și Terapie Intensivă, trezorier al Comitetului European de Educație în Anestezie, președinte al Societății de Simulare Aplicată în Medicină; este autor a peste 230 de lucrări științifice și a 24 de cărți.

Medicii rezidenți Olesia Catărău și Vladimir Stratan, anul IV ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, specialitatea Chirurgie plastică, estetică și microchirurgie reconstructivă, au fost premiați la prima ediție a concursului specializat Gala Zetta. Evenimentul s-a desfășurat în data de 19 septembrie 2018, la București, România.

Performanțele tinerilor medici au fost apreciate cu Premiul Tânăra Speranță a Chirurgiei Plastice pentru Olesia Catărău și cu Premiul pentru debut - Vladimir Stratan. Ambii își

Medici rezidenți în chirurgie estetică nominalizați la Gala Zetta

continuă studiile postuniversitare prin rezidențiat sub conducerea profesorului universitar Grigore Verega, dr. hab. șt. med, Catedra de ortopedie și traumatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Potrivit profesorului Verega, în prezent, Domnia Sa coordonează activitatea a șapte rezidenți, iar, recent, alții trei au promovat concursul de admitere la această specialitate, care este una destul de dificilă, complexă și extrem de necesară sistemului național de sănătate. În acest sens, atât câștigătorii Galei, cât și toți ceilalți medici rezidenți,

participă frecvent la diverse manifestări științifice și concursuri specializate, iar reprezentanții Universității întreprind diverse acțiuni de promovare și de atragere a tinerilor absolvenți pentru însușirea acestei specialități.

La Gala Zetta au fost premiați în total 12 medici rezidenți, tineri medici-specialiști, chirurghi ce au înregistrat o activitate științifică remarcabilă.

Asociația Zetta și-a propus să încurajeze și să stimuleze tinerii chirurghi plasticieni merituosi și promițători, remarcați în anul 2018, prin oferirea mai multor premii sub formă de burse,

care să le permită efectuarea, în anul 2019, a unor stagii de specialitate în centre de referință în chirurgia plastică europeană.

Asociația Zetta este o organizație neguvernamentală, apolitică, înființată de Dragoș Zamfirescu, fost președinte al Societății Române de Chirurgie Plastică, care și-a propus să promoveze profesionalismul și performanța în acest domeniu cu scopul de a oferi sprijin și acces copiilor și adulților cu multiple patologii, cu situații sociale precare, la servicii de diagnostic și intervenții chirurgicale complexe.

Record la acțiunea „Donează sânge. Fii erou!”

Studentii, rezidenții și profesorii ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova „au dăruit viață”, participând activ, în data de 4 octombrie 2018, la acțiunea „Donează sânge. Fii erou!”. Evenimentul, ajuns la cea de-a XIII-a ediție, a fost organizat de către Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină.

Gheorghe Buruiiană, președintele ASRM, a comunicat că, în cadrul ediției curente, au fost mai mulți voluntari de a dona sânge, comparativ cu evenimentele ante-

Pe parcursul întregii zile, doritorii au fost așteptați în Aula „Nicolae Eșanu” din Blocul auditorial al USMF „Nicolae Testemițanu”, pentru a li se efectua testele preventive, indicate înainte de prelevarea propriu-zisă a sângelui. Cei mai activi au fost studenții anului întâi și doi, care s-au prezentat în număr de 136 și, respectiv, 90 de persoane, din numărul total de 283 de persoane înregistrate. În special, o prezență activă au avut-o studenții de la specialitatea Medicină, dar și cei de la Stomatologie, Farmacie, Medicină preventivă și Asistență medicală generală.

rioare. Astfel, în total, de la cei 225 de donatori au fost colectate 90 de litri de sânge, fapt ce va permite salvarea multor vieți. Liderul ASRM a exprimat grațitudine tuturor donatorilor pentru prezența masivă la această acțiune socială, menționând că „nu există laude demne de a elogia spiritul de sacrificiu a donatorilor și voința, pe care aceștia au demonstrat-o”.

Amintim că acțiunea „Donează sânge. Fii erou” este organizată bianual la USMF „Nicolae Testemițanu”, toamna și primăvara, cu scopul de a suplini rezervele de sânge în țara noastră, de a promova modul de viață sănătos și de a dezvolta spiritul de responsabilitate socială și de solidaritate a viitorilor medici și farmaciști.

Tehnica coloratului – o terapie sigură de însănătoșire a copiilor

Membri ai Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină au decis să aducă buna dispoziție micilor pacienți, internați în secțiile de Urologie, Ortopedie, traumatologie și vertebrologie din cadrul Centrului Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică „Natalia Gheorghiu” al Institutului Mamei și Copilului din capitală.

Medicinistii, fiind motivați de dorința vindecării cât mai grabnice a micuților și conștienți de efectul psihologic pozitiv al

spiritului de echipă și al antrenării în diverse activități, le-au organizat, în data de 22 septembrie curent, jocuri distractive. În acest sens, studenții au pus în aplicare terapia prin tehnica coloratului, cu un efect vizibil emoțional, făcându-i pe micii pacienți să se detașeze, preț de zeci de minute, de realitate, contemplând timpul petrecut alături de semenii lor.

Licărul din ochi și zâmbetele au fost cel mai de preț feedback pe care l-au obținut membrii ASRM, deoarece bucuria unui copil este cea mai sinceră emoție dintre toate, iar copilașii trebuie să zâmbească mereu. Scopul primordial al medicinistilor a fost de a încuraja micuții și de a le demonstra faptul că ei sunt adevărații eroi, capabili să înfrunte orice furtună, neglijând obstacolele, reușind să se vindece cu ajutorul personalului medical.

Membrii Asociației Studenților și Rezi-

denților în Medicină împreună cu personalul medical au exprimat recunoștință Institutului Mamei și Copilului, care a organizat acest eveniment, și le-au mulțumit micilor pacienți, care au reușit, la rândul lor, să le ofere lecții prețioase precum: sinceritatea, dragostea necondiționată, setea de viață și speranța nemărginită în ziua de mâine.

Ziua de curățenie globală i-a mobilizat pe medicinisti

Ziua de Curățenie Globală, ce a fost marcată în data de 15 septembrie 2018, i-a mobilizat și pe studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” să participe, în masă, la acțiunile de salubritate a capitalei, demonstrând, încă o dată, că sunt receptivi la evenimentele de responsabilitate socială.

Pentru un mediu mai curat, viitorii medici și farmaciști au adunat deșeurile și au amenajat teritoriile din preajma blocurilor de studii și a căminelor studentești. Foarte bine organizați, cei peste 200 de medicinisti, repartizați în câteva echipe, au luat cu asalt și parcul „Valea Trandafirilor”, perimetrul străzilor Acad. Natalia Gheorghiu și Mălina Mare.

Solidar acțiunii a fost și Dumitru Harea, prodecan al Facultății de Medicină nr. 1, un exemplu demn de urmat fiicelor sale care l-au însoțit. „Acțiunile pe care le facem, astăzi, trebuie să fie un imbold pentru mulți părinți ca să-și educe copiii să aibă grijă de

mediul ambiant, pentru că acesta reprezintă viitorul țării, al nostru și al copiilor noștri”, a declarat Dumitru Harea.

Valentin Botnaru, șeful Direcției Trai din cadrul Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, a subliniat că studenții nu rămân nepăsători față de astfel de evenimente. „Este o obligație pentru fiecare dintre noi

să avem grijă de mediul în care trăim. Prin acțiuni de acest fel încercăm să oferim celor din jur un exemplu bun de comportament în raport cu natura”, a afirmat medicinistul.

Viitorii medici și farmaciști speră ca prin această acțiune să responsabilizeze social populația, care ar trebui să conștientizeze că starea mediului ambiant depinde de fiecare dintre noi și ne poate afecta în mod direct viața și sănătatea.

Menționăm că activitatea a fost organizată de Primăria municipiului Chișinău, la inițiativa Mișcării civice „Hai Moldova”.

Pretutindeni, vederea e vitală!

Cu prilejul Zilei Mondiale a Vederii, studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, anul I și II de la specialitatea Optometrie, au desfășurat un flashmob cu sloganul „Pretutindeni, vederea e vitală!”. Acțiunea a fost

ochii săi. „Este necesar să devină o obișnuință de a vizita, minimum o dată în an, medicul oftalmolog”, a menționat tânărul.

Profesorul Valeriu Cușnir, șef al Catedrei de oftalmologie și optometrie a USMF „Nicolae Testemițanu”, a subliniat că, anul

organizată în data de 11 octombrie 2018, în comun cu Centrul de Reabilitare Medico-Socială pentru Persoanele cu Vedere Slabă Low Vision și Organizația neguvernamentală Help Moldova, iar numărul participanților la flashmob a fost dublu față de anul trecut, la prima ediție.

Participanții la flashmob au purtat panglici negre pe ochi și au distribuit trecătorilor baloane colorate și flyere cu mesaje de prevenire a afecțiunilor oculare. Printre acestea se numără: efectuarea controalelor regulate la medicul oftalmolog, cunoașterea istoricului bolilor oculare în familie, odihna periodică a ochilor, asigurarea igienei mâinilor și a lentilelor, alimentația sănătoasă, controlul masei corporale și protecția ochilor în activitățile cu factor de risc.

Ecaterina Taran, studentă la anul II, a precizat că flashmobul a avut drept scop promovarea ideii că omul trebuie să aibă grijă de

trecut, a fost introdus programul de studii Optometrie, la inițiativa medicilor oftalmologi, cu susținerea Guvernului Republicii Moldova și a Guvernului Norvegiei. „Viitorii optometriști vor fi specialiști în testarea vederii, în prescripția ochelarilor și a lentilelor de contact, în efectuarea screeningului preoperator și postoperator. În prezent, avem două grupe de studenți, la anul I și II, în număr de 32 de tineri, care beneficiază de utilaj performant pentru studiile teoretice și investigațiile de laborator”, a menționat profesorul Cușnir.

Potrivit datelor statistice, în Republica Moldova peste 6 mii de persoane sunt afectate de glaucom, iar la nivel mondial, peste 70 de milioane de oameni suferă de glaucom, iar jumătate dintre ei nu cunosc acest lucru. Se estimează că numărul persoanelor afectate de cataractă va crește până la 40 de milioane, în anul 2025.

ZIUA MONDIALĂ A INIMII

29 SEPTEMBRIE

Alegerea de a trăi cu o inimă sănătoasă o face fiecare om în parte, iar Ziua Mondială a Inimii, marcată în fiecare an, în data de 29 septembrie, oferă posibilitatea de a conștientiza gravitatea problemei și de a responsabiliza populația pentru a menține viabil sistemul cardiovascular.

Potrivit medicilor, majoritatea factorilor de risc cardiovascular pot fi controlați și evitați. Ce trebuie să facem în acest sens? „Pentru o viață sănătoasă, faceți mișcare cel puțin 30 de minute în zi” – suntem îndemnați zilnic, prin publicitate. S-a demonstrat că oamenii activi sunt mai puțin predispuși la un atac de cord sau la un accident vascular cerebral. Pentru aceasta, exercițiile fizice trebuie să devină un mod obișnuit de viață: coborâți din transportul public cu câteva stații mai de vreme pentru a savura din mersul pe jos, urcați și coborâți scările caselor la bloc,

fără a utiliza ascensorul. A fi activ este o modalitate sigură de a reduce stresul și de a ține sub control greutatea corpului, ce sunt, la fel, elemente de risc pentru bolile cardiovasculare. Evitați locurile unde sunt fumători, deoarece fumatul pasiv vă expune riscului unui infarct, ca și cel activ.

Și alimentația sănătoasă își are cuvântul său de spus în favoarea inimii: consumați mai multe fructe și legume în stare proaspătă și fibre, renunțând la produsele procesate și la cele cu conținut mărit de grăsimi. Nu consumați alcool în exces, spre binele inimii! Țineți sub control principalii indicatori de sănătate – tensiunea arterială, colesterolul și nivelul de glucoză în sânge, care, de asemenea, contribuie la apariția situațiilor de risc cardiovascular. Doar așa puteți să trăiți o viață mai lungă și mai frumoasă, iar inima să pulseze în ritm sănătos.

Bolile legate de inimă și circulația sanguină sunt responsabile pentru

56,27% din totalul deceselor înregistrate în țara noastră. În structura mortalității, cauzate de BCV, predomină cardiopatia ischemică (51%), bolile cerebrovasculare (25,8%), infarctul miocardic acut (9,1%) și cardiopatia hipertensivă (9,6%).

În Republica Moldova, numărul cazurilor absolute, a mortalității și incidenței BCV este stabil înalt, cu toate că, în ultimii ani, se atestă o descreștere lentă a ratei mortalității de la 676 de cazuri la 100 de mii de locuitori în anul 2007, până la 617 la 100 de mii de locuitori în 2016.

Conform Organizației Mondiale a Sănătății, anual, în lume, se înregistrează circa 17,7 milioane de decese din cauza BCV, număr ce poate atinge cifra de cca 23 de milioane, până în 2030.

Ziua Mondială a Inimii este marcată, la inițiativa Federației Mondiale a Inimii și sub patronajul Organizației Mondiale a Sănătății și al UNESCO, începând cu anul 2000.

Premieră – Cupa Campusului la volei între studenți

În premieră, în data de 23 septembrie 2018, în Campusul Studențesc al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, a avut loc „Cupa Campusului la volei” între

În total, pentru întâietate în concurs au luptat opt echipe din căminele nr. 1, 2, 3, 8, 10, 11, echipa comună a studenților indieni din căminele nr. 12 și 17 și echipa ASRM.

adversarii, iar suporterii – pregătiți pentru a susține echipa preferată. La fel, o participare activă au avut și reprezentanții studenților internaționali, care au demonstrat o tehnică bună de joc.

În final, Cupa Campusului a fost câștigată de echipa Căminului nr. 10, care a triumfat din primul meci datorită unui joc bine gândit și unei tehnici superbe. Pe podium, pentru obținerea locului II în competiție, au urcat studenții indieni (căminele nr. 12 și 17), probabil, cei care au luptat cel mai mult pentru a ajunge în finala mare, iar pe locul III s-a clasat echipa Căminului nr. 11. Cele trei echipe finaliste au primit drept premii diplome de merit și articole sportive (mingi de volei).

Profesorul Serghei Suman, prorector pentru probleme sociale și educație, prezent la eveniment, a felicitat învingătorii și i-a îndemnat pe studenți să fie la fel de activi și să participe, cu același entuziasm, și la următoarele ediții ale „Cupei Campusului la volei”.

De asemenea, la eveniment au fost prezenți Marian Stan, șeful Catedrei de educație fizică, și Gheorghe Buruiiană, președintele ASRM, care și-au exprimat angajamentul de a susține în continuare studenții în desfășurarea activităților sportive.

locatarii căminelor studențești. Prima ediție a competiției a fost organizată de Departamentul Sport din cadrul Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM).

Chiar din start, prima ediție a evenimentului s-a dovedit a fi una de succes. Echipele s-au prezentat în componența cea mai bună, fiind dornice de a înfrunța

Medicinistul Daniel Procopciuc – vicecampion european la armwrestling

Daniel Procopciuc, student în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 1 a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a devenit vicecampion european la armwrestling printre seniori (cea mai complicată clasă sportivă). Această competiție confirmă valoarea sportivă a medicinistului, care este și campion mondial en titre.

Antrenorul sportivului, Alexandru Grumeza, medic neurolog, a declarat că această competiție a fost una destul de dură, Daniel fiind cel mai tânăr dintre cei 20 de participanți. Discipolul său a fost devansat de reprezentantul Rusiei și de cel al Armeniei, aceștia clasându-se pe primul și, respectiv, al II-lea loc.

La rândul său, campionul spune că practică acest sport de cinci ani, iar pentru a obține astfel de rezultate, respectă

un regim strict, combinând studiile cu gările în calitate de asistent medical la Institutul de Neurologie și Neurochirurgie și cu mult antrenament fizic.

Competiția a avut loc în perioada 26 mai-2 iunie curent, în Sofia, Bulgaria. Țara noastră a fost reprezentată la acest concurs de șase tineri, Daniel Procopciuc fiind și căpitanul echipei naționale. În total, la Campionatul European la Armwrestling au participat 700 de sportivi din 32 de țări.

Cheltuielile de deplasare ale studentului Procopciuc au fost acoperite integral de Universitate. Administrația instituției noastre susține studenții care au performanțe, inclusiv în sport. În cadrul unei întâlniri cu rectorul Ion Ababii, academicianul a felicitat tânărul campion și i-a dorit noi realizări în viitor.

Antrenorul Alexandru Grumeza a precizat că armwrestlingul se bucură de succes la USMF „Nicolae Testemițanu”, iar rezultatele obținute la campionatele naționale de către reprezentanții instituției noastre plează Clubul pe locul întâi la nivel republican doi ani consecutiv.

Menționăm că Daniel Procopciuc a fost desemnat sportivul anului 2017 la Gala Teleradio-Moldova, iar Asociația Presei Sportive l-a declarat cel mai bun sportiv în sporturile neolimpice.

Cinci medalii la Spartachiada Federației Sindicale „Sănătatea”

Reprezentanții ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat, în perioada 7-9 septembrie 2018, la Spartachiada Federației Sindicale „Sănătatea”, ajunsă la cea de-a XXXII-a ediție. Competiția s-a desfășurat în zona de agrement „Camping” din or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, și a întrunit 550 de participanți, care s-au întrecut la volei, tenis de masă, șah, dame ș.a.

În cuvântul de salut, președintele Federației Sindicale „Sănătatea” Aurel Popovici a subliniat că angajarea din sistemul de ocrotire a sănătății au încă o șansă de a demonstra că știu nu doar să promoveze modul sănătos de viață, dar și să participe, nemijlocit, la competiții sportive.

Și de această dată, jucătorii noștri au dat dovadă de ambiție și profesionalism, aducând în palmares încă cinci medalii – două de argint și trei de bronz.

Olga Macagonova, cercetător științific în Laboratorul de inginerie tisulară, s-a situat pe locul II la darts. La aceeași probă, în confruntările masculine, pe locul secund s-a clasat Alexei Bojona, administratorul

Complexului Sportiv Universitar. Locul III la șah și la joc de dame le-a revenit Alionei Cherman, contabil coordonator, Departamentul Evidență și Gestione Contabilă și, respectiv, Tamarei Cernov, laborant superior, Catedra de chirurgie nr. 4.

Un interes aparte au prezentat meciurile de volei, în special cel masculin. La această probă, voleibaliștii USMF „Nicolae Testemițanu” – multipli campioni ai spartachiadelor anterioare – au concurat cu echipa Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prehospitalicească (CNAMUP), consolidată cu voleibaliști performeri. În fază preliminară, echipa Universității a ținut piept, jucând la egal, iar în unele momente chiar conducea scorul. Totuși, seturile s-au încheiat cu o diferență de două puncte în favoarea adversarilor. Ca urmare a unei partide lipsite de faze tari și răsturnări de situație, pe locul doi s-a situat echipa din Ungheni. Partida pentru locul trei, disputată între USMF „Nicolae Testemițanu” și Asociația Farmaciștilor din Moldova, a fost de scurtă durată, Universitatea surclasându-se cu ușurință concurența, respectiv, plasându-se pe locul III.

Potrivit lui Oleg Solomon, veteranul și promotorul echipei instituției noastre, șef al Catedrei de stomatologie ortopedică „Ilarion Postolachi”, „performanțele în sport denotă că oamenii care-l

practică sunt mai optimiști, cu fețe senine și, nu în ultimă instanță, au un randament mai înalt al muncii. A fost o ediție bine organizată sub toate aspectele – cazare, hrană, ar-

bitraj. Chiar și natura ne-a însuflețit, dându-ne vreme bună, însorită, pentru a evolua sub cerul liber”.

În opinia lui Oleg Solomon, este necesar ca în instituții să fie promovat mai insistent interesul

oameni care se consacră sportului. S-a constatat că mișcarea, exercițiul fizic influențează direct nivelul de inteligență al omului.

Alexei Bojona a specificat: „În virtutea serviciului și a dorinței, am atins unele performanțe la probele: tenis de masă și darts. Prin participare la competiții, facem un pas înainte spre sănătate, bună dispoziție și consolidarea relațiilor. Ar fi bine ca în viitor să se extindă numărul de probe incluse în program, cum ar fi badminton, baschet și altele”.

Și Iulian Popa, vicepreședinte al Federației „Sanitas”, România, s-a declarat plăcut surprins de numărul mare al concurenților și de modul de organizare a spartachiadei. „Vom prelua experiența Dumneavoastră, iar, la anul viitor, venim neapărat cu o echipă. Mi-a plăcut mult formația masculină de volei a USMF Nicolae Testemițanu. Cine mai bine decât medicii pot promova sportul – elixir al sănătății?”, a remarcat Iulian Popa.

Învăgătorii tuturor probelor au fost distinși cu medalii, diplome și premii bănești, însă cele mai valoroase trofee obținute au fost sănătatea și prietenia.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Inga MUSTEAȚĂ
Daniela ȘTIRBU Aurelia PAHOMEA Natalia ȚIBUȘ
Traian MUSTEAȚĂ
Redactor: Galina ȚURCAN

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatii publice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincid
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 1338
Tiraj 1000 ex.